

Genesis

Maipanggep Sin Libro Ay Nay

Din nangisolat sin Genesis et si Moses ay nangipaisolatan met laeng Diyos sin maisned ay opat ay libro. Ad-ado di maistorya isna manlogi sin narsuaan Diyos sin lobong enggana sin inmeyan di ipogaw Diyos ed Egipto.

Din olog di Genesis et “napoan.” Mabalín ay magodwa din linaona maibasar isnan olog na ay nay. Sin kapitolo 1-11, maistorya di napoan di lobong ya ipogaw. Mabasas na din maipanggep sin damo ay ipogaw ay da Adan en Eva, din damo ay basol, din damo ay namses biyag, da Noe ya din nalbengan di lobong, ya din nankinalasian di kalin di ipogaw.

Sin maisned ay kapitolo 12-50, maistorya din napoan di ipogaw en Diyos ay makwani en Judío ono Israelita. Mabasas na din maipanggep en da Abraham, si Isaac ay anak na, ya din apo na ay si Jacob ay manngadan abe si Israel. Si Jacob ay nay di aman di sinpo ya dowá ay lallalaki ay maibilang ay aap-on di sinpo ya dowá ay tribun di Israelita. Manlogi sin kapitolo 37, madad-at din nakaskasdaaw ay naamag en Jose ay esay anak en Jacob ya din nan-etanan da Jacob ay en nakiili ed Egipto.

Peteg ay nabanol din libro ay nay en datako, tan say pan-adalan tako sin ogali ya panakabalin di tet-ewa ay Diyos, din tinawid tako ay basol, ya din iyat Diyos ay mangay-ayowan si ipogaw ay

mamati en sisya ya manosa si mangam-amag si lawa.

Din Linaona

Din namarsuaan Diyos sin lobong ya din damo ay ipogaw 1:1-2:25

Din damo ay basol ya din dosa ay inkeddeng Diyos 3:1-24

Da Cain en Abel ya odom ay polin Adan 4:1-5:32

Da Noe ya din nanlebngan Diyos sin daga 6:1-10:32

Din nankinalasian di kalin di ipogaw 11:1-9

Din listaan di aap-on Abraham 11:10-32

Da Abraham en Isaac ya si Jacob 12:1-35:29

Da Jose ya din aag-i na 37:1-45:28

Din inmeyan da Jacob ed Egipto 46:1-50:26

Din Namarsuaan Diyos Sin Am-in Ay Wada

¹ Sin damodamo, pinarsuan Diyos din daga ya am-in din wada ed daya.

² Asi et din daga ay nay yan baken naolnos downan iwed abe di maila, tan mabolinget ya nalilim-otan si napigsa ay dalloyon. Ngem wadas di din Ispiriton Diyos* ay mangil-ila.

³ Idi siya di, inbilin Diyos ay pomat-a, et pinmat-a.

⁴ Idi inila na ay napat-a, napnek sisya. Pag nan pansianen din napat-a ya din mabolinget.

⁵ Nginadanana din napat-a si kaagawan ya din mabolinget si labi. Idi nakdeng pay din labi et kasin mapat-a, say damo ay agew.

---

* **1:2** Di dowan abe ay kaiologan nina sin Hebreo et: *panakabalin Diyos ono dagem ay napon Diyos.*

⁶ Asi kanan Diyos, “Mawada di mangodwa sin danom ta maitken din danom ay wada ed kayang sin danom ay wada sin daga.”

⁷⁻⁸ Et natongpal, tan inamag na din nginadanas daya ay maikasinan din danom ed kayang sin danom ed dallem.† Idi nakdeng kasin din labi yan kasin mapat-a, say maikadwa ay agew.

⁹ Pag ibilin Diyos ay maolnong din danom ay wada sin labaw di daga ta mabonsian din lota, et natongpal.

¹⁰ Din lota ay sana, say nginadanas daga, ya din naolnong ay danom, nginadanas baybay. Et napnek sisya sin nangilaanas di.

¹¹ Asi na pag ibilin ay mawada amin ay kalasin di gomabay isnan lota, ay kaman din natnateng ya din kakaiw, din manlames ya din waday bin-i na.

¹² Ginmabay da tet-ewa, et napnek si Diyos sin nangilaana.

¹³ Makdeng pay din labi yan kasin mapat-a, say maikatlo ay agew.

¹⁴ Nankali si Diyos kasin yan kanana, “Mawada di silsilaw ed daya ta say maikasin din kaagawan ya labi ya ta mailasin abe di agew ya tawen ya siya abe din deam ya tiyagew

¹⁵ ya ta wada abey maninggaw sin daga.” Et natongpal.

---

† **1:7-8** Din pannemnem di Judio sin timpon di Daan ay Tolag et wada di kanan da en daya ay kad-an di liboo, agew, bowan ya talaw. Wada abey nasisinop ay danom ay kaman baybay sin ngato na ay say kapoan di odan. Ilaen abe sin Genesis 7:11 ya Salmo 104:3 ya 148:4.

¹⁶ Nan-amag si Diyos si doway napigsa ay silaw. Din kapigsaan, siya di din agew, et say manseyang sin kaagawan, yan din maikadwa pay et din bowan ay say maningtingaw sin labi. Inamag na abe din tatalaw.

¹⁷ In-amag na am-in dana ed daya ta tinggawan da din daga

¹⁸ sin kaagawan ya siya abe sin labi ta say maikasin din mapat-a ya din mabolinget. Et napnek sin nangilaana.

¹⁹ Makdeng pay din labi yan kasin mapat-a, say maikap-at ay agew.

²⁰ Asi pag kanan Diyos, “Mawada di am-in ay kalasin di matago sin baybay ya din mantaytayaw abe ed daya.”

²¹ Et say namarsuaan Diyos sin am-in ay kalasin di nigay ya odom ay manbeey sin baybay, pati din dadakke ya kaeegyat, ya am-in abe ay kalasin di titit ed daya. Idi inila na din pinarsua na ay sana, napnek sisya.

²² Binindisyonanas daida ay mangwani, “Manganak kayo ta omad-ado kayo sin baybay ya sin daga.”

²³ Makdeng pay din labi yan kasin mapat-a, say maikalima ay agew.

²⁴ Pag kanan Diyos en mawada di am-in ay kalasin di parsua isnan lota, din matalaken ya atap ay animal, din mankodkodap ya manbodbos, et natongpal.

²⁵ Inamag Diyos daida am-in, yan napnek sin nangilaana.

²⁶ Pag nan kanan, “Manparsua takos ipogaw ay kaman si datako ta say daida di makaoway sinan

lobong ya din am-in ay parsua ay wadas na.”

²⁷ Et pinarsuan Diyos di ipogaw ay lalaki ya babai, yan kaman sisya met laeng di iso da.

²⁸ Binindisyonanas daida ay mangwani, “Manganak kayo ta omad-ado kayo ta mapno nan lobong. Makaoway kayo abe sin nigay ya titit ya amin abe ay parsua sinan labaw di daga.

²⁹ Din lames di kakaiw ya odom ay mais-is-ek et idawat ko en dakayo ta say kanen yo.

³⁰ Din kanen aben di titit ya am-in ay parsua ay mantee sin daga et din am-in ay kalasin di maata ay gomabay.” Et natongpal.

³¹ Inilan Diyos am-in di pinarsua na yan napne-napnek sisya tan maptemapteng. Makdeng pay din labi yan kasin mapat-a, say maikan-em ay agew.

2

¹ Siya di san nakdengan di namarsuaan Diyos sin daga ya din am-in ay wadas di ya din am-in abe ay wada ed daya.

² Domateng pay din maikapito ay agew et say nan-ibbayan Diyos, tan enggay nakdeng din obla na.

³ Binindisyonana din agew ay nay et tinodina-gana ta mailasin sin odom ay agew, tan say nangisaldengana sin obla na ay namarsuas am-in.

Din Siged Ay Daga Ed Eden (2:4-9,15-17)

⁴ Naey pay di dad-at ay maipanggep sin naamag sin lobong ya din am-in ay wada ed daya idi nakdeng ay pinarsuan Diyos.

⁵ Sin damo, maga pay laeng di mola ay gin-mabay ya bin-i si sinmimit, tan maga pay laeng di pinawadan Diyos si odan. Maga abe di ipogaw si mangsokay isnan daga.

⁶ Ngem olay mo siya di ay maga di odan, wada pay dedan di danom ay mapmapo sin dallem ay say mamasas lota.

⁷ Siya na di inyat Diyos ay nangamag sin ipogaw. Nan-as tapok et say pinke nas awak na. Pag nan isib-ok sin eng na din leng-ag ay mangidawat si biyag, et pag matago din ipogaw.

⁸ Idi siya di, waday insaganan Diyos ay mayat ay daga ta panbeeyan din ipogaw ay inamag na. Din daga ay sana, wada ed Eden ay maibanda sin belaan di agew.

⁹ Say nangipagabayan Diyos sin am-in ay kalasin di kaiw ay din mayat di boya na ya din makan abe di lames na. Sin gawan di daga ay sana, waday kaiw ay mo mangan di ipogaw sin lames na, matago das eng-enggana. Wada abey kaiw ay mo mangan das di et ammoan da din siged ya lawa.

¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴

¹⁵ Din daga ed Eden ay sana, say nangipay-an Diyos sin ipogaw ay inamag na ta ay-ayowanana ay kosto.

¹⁶ Tinogonas sisya ay nangwani, “Mabalin ay mangan ka sin am-in ay lames di kaiw ay wadas na

¹⁷ powira din esay kaiw ay pangammoam sin siged ya lawa, tan sin agew ay panganam sidi, sigurado ay makedngan ka ay matey yan maisian ka abe en sak-en.”

*Din Nangamagan Diyos Sin Damo Ay Babai
(2:18-25)*

¹⁸ Pag kanan Diyos si nemnem na, “Baken siged mo man-es-esa din lalaki ay nay. Man-amagak ngarud si kabadang na ay maibagay en sisya.”

¹⁹ Asi na pay en alaen am-in ay animal ya titit ay inamag na sin lota et in-ey na sin lalaki ta ngadananas daida. Olay sino ay inpangadana en daida yan say ngadan da tet-ewa.

²⁰ Et say napoan di ngadngadan di am-in ay matalaken ya atap ay animal ya titit. Ngem magay mabalin si pan-ib-ib-an en Adan.

²¹ Idi siya di, inpaseyep Diyos sisya. Idi nas-eseyp pay, kinaana di esay tadlang na, et pag nan iamag din lamlames sin nangaanana.

²²⁻²⁵ Asi na pay alaen din tadlang ay kinaana et nanbalinenas babai. Bomangon pay din lalaki, wada et din babai ay in-ey Diyos en sisya. Nakal-abos da ay dowa, ngem adi da mabain. Kanan din lalaki, “Si naey pay di bagay ko, tan din tong-ak et tong-a na met laeng, ya din lamlames ko et lamlames na abe. Ngadanak sisyas babai,* tan napo sin lalaki.” Say gapo na ay taynan di lalaki da ama na en ina na ta ibeey na din asawa na, et manbalin das es-esa.†

3

Din Damo Ay Basol

¹ Asi et wada di eweg ay kasisikahan sin am-in ay atap ay pinarsuan Diyos. Waday esay agew,

* **2:22-25** Sin Hebreo, mais-o di kadngean di kali ay babai (*ishshah*) sin lalaki (*ish*). † **2:22-25** Mateo 19:5, Marcos 10:7-8, 1 Corinto 6:16, Efeso 5:31.

kanan din eweg sin babai, “Ay siya od ay inbagan Diyos ay maiparit ay mangan kayo sin olay sino ay lames di kaiw ay wadas na?”

² Kanan din babai ay sinombat, “Inbagan Diyos ay mabalin ay mangan kami sin am-in ay lames di kaiw

³ powira din wada sin gawan di daga ay nay. Kanana en mo kanen mi di ono giwiten mi anggoy, matey kami.”

⁴ Asi et kanan din eweg, “Ay siya mo matey kayo?

⁵ Say inbagan Diyos sa en dakayo tan ammo na ay mo mangan kayos di, mais-o kayo en sisya, et ammoen yo din siged ya lawa.”

⁶ Pag kasin isin-eng din babai din lames di kaiw ay doy. Siged ya mam-is di kailaana, dowan kananas nemnem na en siged ay kapoan di pan-laingana, isonga nan-a sin lames di kaiw et kinana. Asi na indawtan si asawa na yan kinana abe.

⁷ Idi kosto ay kinan da, inawatan da din napasamak en daida, yan dinlaw da ay nakalabos da. Nan-a da ngarud si bolong di kaiw ay igos et dinait da ta say panlingeb da sin awak da.

⁸ Idi masmasdem pay, dinnge da ay manmandan si Diyos sin daga ay kad-an da, et intabonan da sin kakakkaiwan.

⁹ Asi et kinalian Diyos din lalaki yan kanana, “Intoy kad-am?”

¹⁰ Sinongbatan din lalaki, “Dinngek ay manmandan ka sin daga ay nay, et enak nantabon tan nakalabosak yan emegyatak en sik-a.”

¹¹ Kanan Diyos en sisya, “Intoy nangammoam ay nakalabos ka? Ay tan nangan ka sin lames di kaiw ay inparit ko en dakayo?”

¹² Kanan din lalaki ay sinombat, “Din babai dedan ay in-alim en sak-en. Sisya di nangidawat sin lames di kaiw ay doy, et kinan ko.”

¹³ Asi pag kanan Diyos sin babai, “Apay nga say inamag mo di?”

Sinongbatan din babai, “Inmietek tomet din eweg, isonga kinan ko din lames di kaiw ay doy.”

Din Nanosaan Diyos En Da Adan Ya Din Eweg

¹⁴ Pag kanan Diyos sin eweg, “Maitken ka sin am-in ay parsua tan dosaek sik-a. Enggana sin kateyam, manbodbodos ka yan makiokmon moy lota.

¹⁵ Manipod abe ed wani, man-ib-ibaw kayo sin babai ya siya abe sin ipoli yo. Katem din mokod di poli na, ngem din poli na pay et pis-itenan toktok mo.”

¹⁶ Kanan aben Diyos sin babai, “Aped na ay omad-ado di ligat mo, namnamed no man-anak ka, ngem aklongam pay dedan si asawam yan sisya di mangituray en sik-a.”

¹⁷ Asi kanan Diyos sin lalaki, “Gapo ta pinatim din asawam yan nangan ka sin inparit ko, lomawlawaw din lota. Masapol ay manligat ka ay mangsokay ta way omanay si kanen yo enggana ay mapospos di biyag mo,

¹⁸ tan mawada di pagat ya am-in ay kalasin di lawlawaw ay logam et mangan kayo sin owat gomabgabaw ay mola.

19 Katet-ewa na, masapol ay manling-et ka ay man-obla ta say waday kanen yo enggana ay man-taoli ka sin lota. Tan napo kas lota, et mo matey ka, lota met laeng di panbalinam.”

20-21 Makdeng pay ay inbaga na di, en nan-as kopkop di animal et inamag nas bado et inpabado na en daida.

Et si Adan, nginadananas asawa na si Eva,* tan sisya din napowakan di am-in ay ipogaw.

Din Nangipakaanan Diyos En Da Adan Sin Daga Ed Eden

22 Idi siya di kanan Diyos si nemnem na, “Nais-o din lalaki ya babai en datako, tan inammoan da din siged ya din lawa. Gapo ta say inyat da di, sigaak mo man-a da abe sin lames di kaiw ay mangidawat si biyag. Tan mo say kanen da di, matago da ay eng-enggana.”

23 Isonga pag pakaanen Diyos daida sin siged ay daga ed Eden ta en da oblaen din lota, tan lota met laeng di inamag Diyos si awak di lalaki ed idi.

24 Asi na ibaa di kaeegyat ay gogowardiya† ay napod langit ta siliban da din segpan di daga ed Eden ay naibanda sin belaan di agew. Tinood na abe di man-ganggangab ya manposposipos ay kampilan sin segpan, et say manawsawad sin danan ay emey sin kaiw ay mangidawat si biyag ta maga polos di omasag-en.

---

* **3:20-21** Din olog di Adan sin Hebreo et “kaipoipogaw.” Mo din ngadan Eva pay et mais-o di kadngeana sin kalin di Hebreo ay din olog na et “biyag.” † **3:24** Din gogowardiya ay nay et napayakan ay parsua ay makwani abe en kerubim. Ilaen abe sin Exodo 25:18-22 ya Naipaammo 4:6-8.

4

Da Cain En Abel

¹ Pag siya di et nandaag da Adan en Eva ay asawa na et mawad-an sisya. Idi nan-anak pay, lalaki, et nginadananas Cain ay nangwani, “Binadangan Diyos sak-en ay mangipabelas lalaki.”

² Man-anak pay kasin, esa abe ay lalaki, et nginadanan das Abel.

Idi nadakdake din sin-agi ay sana, nankinalasi di obla da. Si Abel di nangay-ayowan sin karnero da. Si Cain pay et nansamsama.

³ Idi namingsan, nan-as Cain sin naom ay lames di inis-ek na et indatona en Diyos.

⁴ Mo si Abel pay yan nanpilis malames ay besag di karnero, et indatona en Diyos din kamayatan ay parti na ay waday taba na. Idi inilan Diyos din indaton da ay sana, napnek en Abel ya din indatona,

⁵ ngem adi napnek en Cain ya din indatona. Isonga palalo di bonget Cain yan manmimidoot.

⁶ Asi et nginalat Diyos sisya yan kanana, “Apay nga manmimidoot kas bonget mo?”

⁷ Mo doy ya kosto di inamag mo koma, inawat ko abe din indaton mo.* Ngem gapo ta lawa din inamag mo, nakasaganas Satanas ay manolisog en sik-a kasin. Laydena ay awisen sik-a ay manbasol, isonga masapol ay abakem sisya.”

⁸ Idi siya di, nakingalat si Cain sin iyogtana ay si Abel yan kanana, “En ta sin dontog.” Idi nadipos da, binigla na ay pinse din iyogtana.

---

* **4:7** Di esa abe ay kaiologan nina sin Hebreo et: *masiyek ka abe*.

⁹ Siya pay di kanan Diyos en Cain, “Intoy kad-an iyogtan mo ay si Abel?”

“Toan adi. Ay tan sak-en od di makaammo en sisya?” kanana.

¹⁰ Asi et kanan Diyos, “Apay nga say inamag mo di? Inilak din dadan iyogtan mo ay inmayos sin lota, yan kaman mankedaw ay maibaes.

¹¹ Isonga din lota met laeng di kapoan di dosam, tan sinepsepama din dadan iyogtan mo.

¹² Manipod ed wani, mo way is-ek mo sin lota et matilitil ya manngidngid. Pilit abe ay lomikeliked kas owaoway sinan daga, tan mamaga di kosto ay ilim.”

¹³ Idi dinngen Cain din inkeddeng Diyos ay dosa na, kanana, “Adiak kaya din dosa ay sana, tan nalabes ay madagsen.

¹⁴ Nay et ay omipakaan ka sin lota, yan maisianak abe en sik-a. Maga abe di kosto ay ilik, mo adi lomikelikedak si owaoway sinan daga. Mo wada pay di mangabet en sak-en, pomse da.”

¹⁵ “Aga met a,” kanan Diyos, “tan mo way mamse en sik-a, maibaes si biyag di pito ay ipogaw.” Et minalkaanas Cain ta adi peslen di mangabet en sisya.

¹⁶ Pag komaan si Cain sin kad-an Diyos et inmey ed Nod[†] ay esay ili ay naibanda sin belaan di agew mo ed Eden.

Din Polin Cain

¹⁷ Idi siya di, nangasawa si Cain et nan-anak da si lalaki ay nginadanan da si Enok. Pag man-amag

---

[†] **4:16** Di olog di Nod et “lomikeliked.”

sisya si siyodad, et inngadana din ngadan di anak da ay si Enok sin siyodad ay doy.

¹⁸ Nangasawa abe si Enok et waday anak na ay manngadan si Irad ay say aman en Mehujael. Si Mehujael et sisya di aman en Metusael ay say nangin anak en Lamek.

¹⁹ Dowa di asawan Lamek ay da Ada en Zilla.

²⁰ In-anak Ada si Jabal ay say nangipoli si mantaltalaken si animal ya manbebbeey si tolda.

²¹ Si Jubal din iyogtan Jabal ay nangipoli si omaayam si gitara ya tongali.

²² Inmanak abe si Zilla et nangadanan si Tubal Cain, et sisya abe di nangipoli si manpanpanday si nankakalasi ay laminta ay bronsi ya landok. Wada di agin Tubal Cain ay babai ay manngadan si Naama.

²³ Sin namingsan, inayagan Lamek din dowa ay asawa na yan kanana en daida ay nangikanta,

“Dakayo ay asawak ay da Ada en Zilla,
dengngen yo kod nan enak ikanta.

Waday nanakit en sak-en ay baro,
et pinsek ay inbaes ko.

²⁴ Si Cain, mo waday mamse en sisya,
maibaes si biyag di pito ay ib-a,
ngem si sak-en pay et mo pomse da,
pitopolo ya pito di matey. Siya man sa.”

²⁵ Idi nan-anak kasin da Adan si esa ay lalaki, kanan asawa na, “Indawtan Diyos sak-en si anak ay lalaki ta waday maiskat en Abel ay pinsen Cain.” Siya di et nginadanana si Set din anak na ay doy.

²⁶ Idi nangasawa si Set et doy bemela din anak da, nginadanana si Enos. Din timpo ay doy et say

nangilogian di ipogaw ay mangosal sin ngadan
Diyos sin panaydayawan da en sisya.

5

Din Polin Da Adan (5:1,3-32)

^{1a} Naey di listaan di polin Adan.

^{1b} ² ³ Idi nantawen si Adan si 130, binmala di anak na ay is-iso na, et nginadananas Set.

⁴ Natago pay laeng si Adan si 800 ay tawen yan waday odom ay anak na.

⁵ Idi waday 930 ay tawena, natey.

⁶ Si Set abe, idi nantawen si 105, binmala di anak na ay si Enos.

⁷ Makteng di, natago pay laeng si Set si 807 ay tawen yan waday odom ay anak na.

⁸ Asi matey ay mantawen si 912.

⁹ Idi mantawen pay si Enos si 90, binmala di anak na ay si Kenan.

¹⁰ Nanbiyag pay laeng si Enos si 815 ay tawen yan wada abey odom ay anak na.

¹¹ Idi waday 905 ay tawena, natey.

¹² Idi mantawen abe si Kenan si 70, naianak si Mahalalel.

¹³ Makteng di, natago pay laeng si Kenan si 840 ay tawen yan wada abey odom ay anak na.

¹⁴ Asi matey ay mantawen si 910.

¹⁵ Idi mantawen pay si Mahalalel si 65, naianak si Jared.

¹⁶ Makteng di, nanbiyag pay laeng si Mahalalel si 830 ay tawen yan wada abey odom ay anak na.

¹⁷ Asi matey ay mantawen si 895.

18 Idi mantawen pay si Jared si 162, naianak si Enok.*

19 Makdeng di, natago pay laeng si 800 ay tawen yan wada abey odom ay anak na.

20 Asi matey ay 962 di tawena.

21 Idi 65 di tawen Enok, naianak si Metusela.

22 Nanipod sidi, siged di pakikadkadwaana en Diyos si 300 ay tawen yan wada abey odom ay anak na.

23 Idi mantawen si 365,

24 makikadkadwa pay laeng en Diyos, et namaiwed, tan inan Diyos sisya.

25 Idi mantawen pay si Metusela si 187, naianak si Lamek.

26 Manipod sidi, natago pay laeng si Metusela si 782 ay tawen yan wada abey odom ay anak na.

27 Mantawen sisya si 969, asi matey.

28 Idi nantawen pay si Lamek si 182, binmala di anak na ay lalaki,

29 et nginadananas Noe† ay nangwani, “Din anak ay nay, palaglag-anena din ligat tako ay mangobla sin lota ay inpalawlawan Diyos.”

30 Manipod sin naianakan Noe, natago pay laeng si Lamek si 595 ay tawen yan wada abey odom ay anak na.

31 Asi matey ay mantawen si 777.

32 Si Noe pay, idi enggay nantawen si 500, asi man-ganak si tolo ay lalaki ay da Sem en Ham ya si Jafet.

---

* **5:18** Da Enok en Lamek (v.25) ay naibaga sin kapitolo ay nay et polin Set. Natken di kangadngadanan da ay polin Cain sin 4:17-18.

† **5:29** Mais-o di kadngan di Noe sin kalin di Hebreo ay din olog na et “nalaglag-an di ligat.”

6

Din Kinamanagbasol Di Ipogaw

¹ Idi siya di, inmad-ado di ipogaw sinan daga yan inmad-ado abe din anak da ay babai.

² Idi inilan di anan-ak di Diyos* din kinabasang di babbabai ay sana, nanpili das layden da ay asawaen.

³ Asi et kanan Diyos, “Adi anosan din Ispiritok san iyat di ipogaw ay eng-enggana,† tan owat dan ipogaw dedan, isonga mo emey di sin-gasot ya downpo ay tawen, pap-engek din panbiyagan das nan daga.”‡

⁴ Sin siya di ay timpo ay nandaagan di anan-ak di Diyos ya din inasawa da ay babbabai yan sin omon-onod ay tawen abe, say binmelaan di ipogaw ay palalo ay dadakke. Din ipogaw ay sana et ad-adoy naidaddad-at ay maipanggep sin inamamag da ed nabaon.

⁵ Idi inilan Diyos ay palalo ay lawlawa di amamagen di ipogaw ya lawa abe di nemnemnemen das kankanayon,

⁶ mansakit di nemnem na yan manbabbabawi ay namarsuas ipogaw sinan daga.

⁷ Yan kanana, “Dosaek din ipogaw ay sana ay pinarsuak, pati din animal ya titit, ta maga di

---

* **6:2** Toloy pangawat di ipogaw sin olog di anan-ak di Diyos: 1) aanghel (ilaen sin Jude 6-7); 2) nadiyosan ay polin Set; 3) polin di aari. † **6:3** Di dow a abe ay kaiologan nina sin Hebreo et: *Adi mantetee din Ispiritok sin ipogaw ay eng-enggana ono Adiak ipalobos ay matago di ipogaw ay eng-enggana.* ‡ **6:3** Di esa abe ay kaiologan nina sin Hebreo et: *isonga manipod ed wani, adi da matago si nasursurok ay sin-gasot ya downpo ay tawen.*

mabay-an isnan labaw di daga, tan nay et ay manbabawiak ay namarsua en daida.”

⁸ Ngem napnek pay si Diyos en Noe.

⁹⁻¹⁰ Naey di dad-at ay maipanggep en sisya. Waday toloy anak Noe ay lalaki ay da Sem en Ham ya si Jafet. Sin doy ay timpo, eng-enggay na si nalinteg ay ipogaw ay magay nankolangana. Sigid abe di pakikadkadwaana en Diyos.

¹¹ Mo din odom pay ay ipogaw, peteg ay lawa di ogali da sin pangilan Diyos yan masepsep ay mandinadael da.

Din Inyat Noe Ay Nangamag Sin Daong

¹² Idi inilan Diyos ay pag lawa di am-amagen di ipogaw,

¹³ kanana en Noe, “Ninemnem ko ay gedngan di biyag di am-in ay ipogaw, tan enggay napno nan lobong si lawa ay inam-amag da. Awni et dadlonak dosaen daida pati din lobong.

¹⁴ Man-amag ka ngarud si dakdake ay daong ono bapor ay ad-adoy kowarto na. Makneg ay tabla di iimag mo. Asi ka allidan si niket sin nanbinas-il.

¹⁵ Din kadakdake na pay et 450 ay piya di kaando na, 75 ay piya di kaannawa na, ya 45 ay piya di kakayang na.

¹⁶ Amagem si toloy galado yan atpam ya taangam si 18 ay polgada. Man-amag ka abes pantew sin dingding na.

¹⁷ Say iyat mo di, tan awni et lebngkek din lobong et matey am-in di waday leng-ag na sin labaw di daga.

¹⁸ Ngem mo sik-a pay, waday ikarik en sik-a. Mo makdeng din daong ay sana, senggep kayo ay sin-asawa pati din an-ak yo ya din as-awa da.

¹⁹⁻²⁰ Ipasgep yo abe di manparis sin am-in ay kalasin di animal ya mantaytayaw, pati manbod-bodos ya mankodkodap, ta way iyat da ay matago.

²¹ Man-olnong kayo abe si am-in ay kalasin di makan et ipenpen yo sin daong ta way kanen yo ya kanen aben di animal ya titit ay sana.”

²² Siya sa di inbilin Diyos en Noe, et tinongpal na am-in.

7

Din Nanlebngan Diyos Sin Daga

¹ Idi makdeng pay din daong, kanan Diyos en Noe, “Senggep kayo am-in ay pamilya, tan sik-a anggoy di ammok sin labaw di daga ay nalinteg di ogali na.

² Ipasgep yo abe di manparis sin am-in ay kalasin di animal ay maibilang ay kadodogis. Mo din maibilang ay nalinis pay,* ipasgep yo di sagpipito ay manparis.

³ Siya abe sin am-in ay kalasin di titit, ipasgep yo di sagpipito ay manparis. Say iyat mo di ta way iyat da am-in ay man-ganak ya maad-ado kasin isnan daga.

⁴ Tan mo emey di pito ay agew, ibaak di odan, et iweswes na ay mandeges si opatapolo ay agew ya labi enggana ay malned am-in ay pinarsuak isnan labaw di daga.”

---

* **7:2** Din maibilang ay kadodogis et din maiparit ay maidaton en Diyos ya maisida. Din nalinis pay et din maibagay ay maidaton ya maisida.

⁵ Say inbagan Diyos di, et inamag Noe amin di naitogon en sisya.

⁶ Enem ay gasot di tawen Noe sin sinenggepana sin daong.

⁷ Daida ay sin-asawa ya din an-ak da ay da Sem en Ham ya si Jafet ya din as-awa da et sinenggep da am-in ta way iyat da ay mangilsot sin lebeng.

⁸ Inmey abe sin kad-an da Noe di manparis ay am-in ay kalasin di animal ya titit, pati manbododos ya mankodkodap, waday maibilang ay nalinis, wada abey kadodogis,

⁹ et nakisgep da am-in, tan siya met laeng di inbilin Diyos. Et asi pag in-eb Diyos.

¹⁰ Malabas pay di pito ay agew, dinmateng tetewa din lebeng.

¹¹ Naitompong sin pitsa 17 di maikadwa ay bowan sin maikan-em ay gasot ay tawen Noe. Sin siya di ay agew, binomtak din poon di obbog ya ginawang et kabelam-in di danom sin oneg di daga. Kabokat abes Diyos sin kad-an di danom ed kayang

¹² et logiana ay mandeges.

¹³ Ngem mo da Noe pay, laton ay sinesenggep da am-in ay pamilya sin daong,

¹⁴⁻¹⁶ pati am-in ay kalasin di animal ya titit ay inbilin Diyos, ay din maayew ya din atap, din dadakke ya din kinittoy ay lalaki ya babai.

¹⁷ Intoltoloy din odan ay dinmegegedeges si opat-apoloy ay agew ya labi downan dinmakdake din danom enggana ay tomay-apew din daong.

¹⁸ Intoltoloy din danom pay laeng ay domakdake et tinmay-atay-apew din daong sin labaw di

danom.

¹⁹ Neyneyna et nalim-otan am-in di kakayangan ay dontog

²⁰ enggana ay nasurok ay opat ay depa di kalosong di danom sin kayang di dontog ay sana.

²¹ Et nalned am-in di ipogaw ya am-in abe ay animal ya titit isnan labaw di daga.

²² Olay sino ay manlengleng-ag et natey,

²³ tan dinosan Diyos daida. Din naipowira anggoy et da Noe ya din naitapi en daida sin daong.

²⁴ Et kinmakaman din lebeng sin daga si sin-gasot ya limapolo ay agew.

8

Din Natdoka Di Lebeng

¹ Idi siya di, laton ay ninemnem Diyos da Noe ya am-in ay animal ay nakisgep en daida sin daong. Yan inbaa nay napigsa ay dagem ta madageman din daga.

² Pintet aben Diyos din bemelbelaan di danom sin oneg di daga yan inpasaldeng na abe din odan. Et pag ilogin din danom ay matyadan.

³ Idi nalabas di sin-gasot ya limapolo ay agew, binmaba din danom

⁴ enggana ay sinmeeng din daong sin esay dontog sin kadondontogan ed Ararat. Say naamag di sin pitsa 17 di maikapito ay bowan.

⁵ Neyneyna matmatyadan din danom enggana ay nabonsian din toktok di dontog sin omona ay agew di maikasinpo ay bowan.

⁶ Makdeng abe di opatapolo ay agew, binokatan Noe din inamag na ay tawa

⁷ et inbolos nay gayang. Din gayang ay sana et adi nantattaoli sin daong mo adi et oway di in-inmeyana engganans namgaan din daga.

⁸ Inbolos na abey kalapati ta say pangammoana mo binmaba din danom,

⁹ ngem gapo ta deda ay nanalbeng din daga yan maga di dintenganas ompaana, nantaoli sin daong. In-adawan Noe din takkay na ta say ompaan din kalapati et inpasgep na kasin.

¹⁰ Nanseed pay laeng si pito ay agew, asi na kasin pabelaen.

¹¹ Malablabi pay, nantaoli ay nangidateng si kapotpoting na ay tobon di kaiw ay olivo. Et say nangammoan Noe ay enggay binmaba din danom sin daga.

¹² Idi inmey abe di pito ay agew, inbolos na kasin din kalapati, ngem adi nantaoli.

¹³ Idi wada pay di enem ay gasot ya esay tawen en Noe sin omona ay agew di damo ay bowan, enggay natdok din danom sin labaw di daga. Kinaan Noe din odom ay atep din daong ta way iyat na ay mangisin-eng ay kosto, et inila na ay mammangaan din lota.

¹⁴ Sin pay pitsa 27 di maikadwa ay bowan, enggay namgaan din daga,

¹⁵ et kanan Diyos en Noe,

¹⁶ “Bomala kayo am-in sin daong, dakayo ay sin-asawa ya din aan-ak yo ya din asawa da.

¹⁷ Pabelaen yo abe am-in ay titit ya animal ta say mansisian da ya man-anak da ta way iyat da ay omad-ado kasin sin daga.”

¹⁸ Siya di et binmela da Noe ay sinpamilya,

¹⁹ yan siya abe din animal ya titit ay nakitettee en daida sin daong et nankokoyog da insigon sin kalasi da.

²⁰ Idi siya di, nan-amag si Noe si altar. Pag man-as saes-a sin am-in ay kalasin di animal ya titit ay maibilang ay nalinis et pinooana sin altar ay sana ay mangidaton en Diyos.

²¹ Idi sinongsong Diyos din seng-ew di indaton Noe en sisya, kananas nemnem na, “Laton, adiak kasin dosaen din daga begew sin amagen di ipogaw, tan ammok ay lawlawa pay dedan din nemnemnemen da manipod sin kakitkittoy da. Isonga adiak ipidpidwa ay dosaen din am-in ay manlenglang-ag ay kaman din inyat ko ed wani.

²² Engganas deda nan lobong, wada di pinag-eesek ya pinag-aani, omatongana ya temeg-inana, deam ya tiyagew, ya din kaagawan ya labi.”

9

Din Inkarin Diyos En Noe

¹ Binindisyonan Diyos si Noe ya din an-ak na ay mangwani, “Man-ganak kayo ta omad-ado kayo kasin isnan lobong.

² Manipod ed wani, emegyat en dakayo am-in ay kalasin di atap ay animal, pati manbodbodos ya mankodkodap ya am-in abe ay mantaytayaw ed daya ya mantettees baybay, tan idawat ko en dakayo di lebbeng ay mangituray en daida.

³ Manipod ed wani abe, mabalin ay isida yo di olay sino en daida ay kaman din in-inyat yo ay mangan sin kompormi ay gomabgabay, tan ipalobos ko ay mangan kayo sin am-in.

⁴ Din iparit ko anggoy ay isida yo et din karni ay deda pay laeng di dada na, tan din dada et say kadan di biyag na.

⁵⁻⁶ “Nabanol abe di biyag yo ay ipogaw, tan inamag kos dakayo ay mais-o en sak-en met laeng. Isonga mo sinoy manpeses ipogaw, keddengak ay man-ikaro, tan mo waday animal ay manpeses ipogaw, dosaek ta say kateyana. Mo wada abey ipogaw ay manpeses ib-a na, ipogaw met laeng di mamse en sisya.

⁷ Isonga adi kayo manpesese mo adi et manganak kayo ta way iyat yo ay omad-ado yan maiwaras kayo isnan daga.”

⁸ Kanan aben Diyos en Noe ya din an-ak na,

⁹ “Wada di ikarik en dakayo ya din ipoli yon to.

¹⁰ Mailak-am abe am-in ay parsua ay nakibela en dakayo sin daong.

¹¹ Din ikarik en dakayo et siya na. Manlogi ed wani, adiak kasin lebngen nan daga ta maled amin ay matmatago ya madadael am-in din wadas na.

¹² “Din pangammoan yo ay komakaman si engengana nan inkarik en dakayo ya sin am-in abe ay parsua

¹³ et waday ipeey ko ay badkong ono abonga ed kayang, ta say sinyal di inkarik ay nay.

¹⁴ Siya di, basta waday ipadateng ko ay liboo ed kayang yan maila di badkong sisi,

¹⁵⁻¹⁷ ilaek abe yan nemnemek din inkarik en dakayo ya am-in abe ay matmatago ay maga kasin di lebeng ay kateyan di am-in ay matmatago. Siya adi di sinyal di inkarik en dakayo ya sin am-in abe ay parsua.”

Si Noe Ya Din Anan-ak Na

¹⁸ Da naey di anak da Noe ay binmela sin daong, da Sem en Ham ya si Jafet. (Din si Ham ay nay et say nangipoli en Canaan.)

¹⁹ Din toloy anak na ay nay et daida di napowakan di am-in ay ipogaw isnan labaw di daga.

²⁰ Si Noe et say damo ay mantaltalon ay nan-esek si obas.

²¹ Idi namingsan, nabeteng sin ininom na ay danom di obas ay naamag si arak. Siya et di nanlalabos ay naseyep sin beey da ay tolda.

²² Idi inilan Ham ay aman Canaan ay nanlalabos si ama da, kabela et ena ibaga sin aag-i na.

²³ Pag et man-as da Sem en Jafet si nagayad ay bado et igaley da en ama da. Nanbindayan-gan da ay insasampay da sin padanga da. Pag dan mansansanod ay sinenggep sin beey da ay nangaley en ama da ta say adi da ilaen sisya ay nanlalabos.

²⁴ Idi naimosngan si ama da yan inammoana din inamag Ham ay say anongos ay anak na,

²⁵ kanana, “Awni man et madosa si Canaan ya manbalin ay kababaan ay bag-en di aag-i na.

²⁶⁻²⁷ Ngem sapay koma ta madaydayaw si Diyos ay din Diyos en Sem. Paannawaen koma aben Diyos din dagan Jafet ya makilak-am koma sin bindisyon ay gon-oden Sem. Siya man et maibag-en si Canaan en daida ay dowa.”

²⁸ Nanipod sin nanlebngan Diyos sin daga, natago si Noe si 350 ay tawen pay laeng.

²⁹ Indasana di 950 ay tawen, asi matey.

10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21
22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32

11

Din Nankinalasian Di Kalin Di Ipogaw (11:1-9)

¹ Idi siya di, es-esa di kalin di am-in ay ipogaw isnan daga.

² Idi manbiyahi da pay ay emey sin kad-an di belaan di agew, waday dinatngan da ay annawa ay tanap ed Sinar* et nan-ili das di.

³ Idi namingsan, nanngangalat da yan kanan da, “En tako mandamilis linang ta way amagen tako si beey tako.” Et say inyat da di. Inset da ay nangioto sin linang ta komenteg, et aspalto abe di inpakpak da.

⁴ Asi da kanan, “Man-amag tako et si siyodad ay way beey ay omdas ed daya ta say madayaw tako ya adi tako mansisian sin labaw di daga.”

⁵ Osdongan pay Diyos din siyodad ya din nakayang ay beey ay am-amagen da,

⁶ kanana, “Mo say iyat da sa ed wani tan es-esay nemnem ya kali da, maga di adi da kabaelan sin tapin di agew.

⁷ En tako ngarud isdi ta pankinalasien tako di kali da ta say adi da mankinaawatan.”

⁸ Et say inamag Diyos di, et pag mansisian din kaipoipogaw sin labaw di daga yan adi da intoloy ay nangamag sin siyodad ay doy.

---

* **11:2** Di esa abe ay ngadan din ili ay nay et Babilonia.

⁹ Say begew ay ngingadanan da din ili ay doy si Babel† ono Babilonia, tan say nangipankinalasian Diyos sin kalin di ipogaw. Et nanlogi isdi, enggay naiwarawaras da sin intiroy ay lobong.

10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26

*Din Listaan Di Polin Sem Ay Ap-on Abram
(11:27-32)*

Naey di listaan di polin Sem ay anak Noe. Si Sem et say aman Arfaxad ay aman aben Sela. Si Sela yan aman Eber ay aman aben Peleg. Si Peleg et say aman Reu ay aman aben Serug. Si Serug di aman Nahor, yan si Nahor di aman Tera. (11:10-26)

²⁷ Si Tera et say aman da Abram en Nahor ya si Haran. Si Haran pay di aman Lot.

²⁸ Asi et natey si Haran sin ili na ay Ur ay sakop di Babilonia idi deda pay laeng si ama na.

²⁹ Nakiasawa abes da Abram en Nahor. Din asawan Nahor et si Milca ay pangpangoan Isca ay anak Haran, yan din asawan Abram et si Sarai.

³⁰ Asi et maga di anak da Abram, tan basig din asawa na.

³¹ Idi namingsan, inayagan Tera din anak na ay si Abram ya din apo na ay si Lot ay anak en Haran ya din innapo na ay si Sarai ay asawan Abram, et kinmaan da ed Ur ay sakop di Babilonia ta emey da koma ed Canaan. Ngem idi sinmawang da ed Haran, nan-ili das di.

³² Et say ili ay nateyan Tera idi nantawen si 205.

---

† **11:9** Mais-o di kadngean di Babel sin kalin di Hebreo ay din olog na et “nankinalasi.”

12

Din Namilian Diyos En Abram

¹ Waday esay agew, kanan Diyos en Abram, “Taynam din ilim ya toton-od mo ta emey ka sin ili ay itdok en sik-a.

² Paad-adoek to din polim ta manbalin das madayaw ya napigsa ay nasyon. Bindisyonak sik-a abe si amin ay pansigdan, et madamag di ngadan mo isnan daga ta say sik-a abe di kapoan di bindisyon di odom.

³ Din mangamag si siged en sik-a et bindisyonak, ngem din manglasasoy pay en sik-a et dosaek. Begew abe en sik-a, mabindisyonan di kaipoipogaw sin am-in ay ili.”*

⁴ Sin nangwanian Diyos sidi, pitopolo ya lima di tawen en Abram. Pinati na din inbilin Diyos et kinmaan ed Haran.

⁵ Inkoyog na si asawa na ay si Sarai ya din kaanakana ay si Lot ya am-in abe din bag-ena ya din gamgameng na ay emey ed Canaan.

Idi sinmawang das di,

⁶ nandad-an da enggana ed Sekem sin kad-an di inayan ay kaiw en More. Din kaiw ay nay di panaydayawan din taga-Canaan ay man-ili pay laeng isdi sin didiyosen da.

⁷ Say nanpailaan Diyos en Abram yan kanana, “Si naey din daga ay idawat ko sin polim.” Pag mantopog si Abram si bato et man-amag si altar

---

* **12:3** Di esa abe ay kaiologan nina sin Hebreo et: *Yan din kaipoipogaw sin am-in ay ili, mankedaw das bindisyon ko ay kaman din iyat ko ay mamindisyon en sik-a.*

ay pangidatonanas animal en Diyos ay nanpaila en sisya.

⁸ Idi siya di, komaan da Abram sidi et manpaabagatan da engganas domateng da sin kadondontogan sin nan-gawaan di Betel ya Ai. Nankampo das di si nabaybayag, et nan-amag kasin si Abram si altar, et nankararag en Diyos sidi.

⁹ Asi manlobwat kasin da Abram et man-etaetan da ay manpaabagatan ed Negev ay wada sin sakop di Canaan met laeng.

Din Inmeyan Da Abram Ed Egipto

¹⁰ Domteng pay di betil ed Canaan, intoloy da ay nanpaabagatan ay emey ed Egipto ta mantetee das di si mabaybayag, tan enggay nasepsep din betil ed Canaan.

¹¹ Idi nganngani ay domateng da ed Egipto, kanan Abram en asawa na ay si Sarai, “Mapmapteng ka kayman ay babai.

¹² Adi pay mo ilaen daka sin taga-Egipto, kanan da en sin-asawa ta et pomse da ta asi daka asawaen.

¹³ Isonga ibagam ay sin-iyogtan ta ta balbalang adi da pomse mo adi et mayat di iyat da en sak-en begew en sik-a.”

¹⁴ Idi dinmateng da pay ed Egipto, inilan tet-ewa din omili ay peteg ay mapteng si Sarai.

¹⁵ Et din odom ay oopisyal di ari, init-ek da din kinapintas na sin ari. Isonga inpaayag na ta maitapi sin kabebbeey na.

¹⁶ Manbegew en sisya, siged di inyat di ari en Abram et indawtanans ad-ado ay karnero, kalding, baka, dangki, kamel, ya bag-en.

¹⁷ Asi et pinaligat Diyos si kaeegyat ay sakit din ari ya am-in da ay bemebeey begew en Sarai ay asawan Abram.

¹⁸ Isonga inpaayag din ari si Abram yan kanana en sisya, “Apay nga adim inbaga ay sin-asawa kayo?”

¹⁹ Apay nga inbagam anggoy ay sin-agi kayo et intolok mo ay ibeey kos sisya? Naey si asawam. Ayagam ta komaan kayo damdama!”

²⁰ Et inbilin din ari sin sosoldado na ta itlod das daida sin beddeng di ili. Siya di kinmaan da Abram ay sin-asawa et intakin da abe din am-in ay gamgameng da.

13

Din Nansianan Da Abram En Lot

¹⁻² Sin kad-an da Abram ed Egipto, enggay bin-maknang sisyas karnero, kalding, baka, palata, ya balitok. Sin kinmaanana pay sidi, nantaoli ed Negev sin abagatan di Canaan ay nangitakin en asawa na ya am-in di gamgameng na. Nakeey abe din kaanakana ay si Lot.

³ Manipod ed Negev, intoltoloy da ay manpa-tongdo ay nansepsepad sin inil-ili engganas do-mateng da sin nankampoan da ed idi ay nan-gawaan di Betel ya Ai.

⁴ Say kad-an abe di inamag Abram ay altar ed idi, isonga idi sinmawang das di, nandayaw si Abram en Diyos.

⁵ Si Lot pay et ad-ado abey baka, karnero ya kalding na. Wada abey pamilya na ya babag-ena.

⁶ Siya di mankolang din panpastolan das animal da tan nankoykoyog da ay dowa.

⁷ Et say nan-iibawan din panpaspastolen da ay dowa. Wada abe di Canaaneo ya Perezee ay man-ilis di.

⁸ Idi siya di, inayagan Abram si Lot yan kanana en sisya, “Adi koma man-iibaw din babag-en ta, tan sin-ama ta damdama.

⁹ Piliem ngarud din laylaydem ay daga ta mansian ta. Mo sin kannigid di emeyam, emeyak abe sin kannawan. Mo din kannawan pay di piliem, emeyak abe sin kannigid.”

¹⁰ Tamangen pay Lot din nandinmang ay daga, inila na ay maymayat din nanbinas-il di ginawang ay Jordan engganad Zoar, tan nabaknang si danom ay kaman din siged ay daga ed Eden ono ed Egipto. Tan daan pay laeng dosaen Diyos din ili ay Sodoma ya Gomorra ay wadas di.

¹¹ Isonga say pinili na din intiro ay mapteng ay tanap ed Jordan. Tinaynan das Abram et inmey da sin patag di belaan di agew.

¹²⁻¹³ En da nakiili sin ipogaw sidi sin tanap, et inamag dan tolda ay pankampoan da sin asag-en ed Sodoma ay ilin di lawlawa ay ipogaw ay ad-adoy basol da en Diyos. Da Abram pay et nantetee da sin sakop di Canaan.

Din Nan-etanan Da Abram Ed Hebron

¹⁴ Idi kinmaan da Lot, kanan Diyos en Abram, “En ka mantamang ed amyanan ya ed abagatan ya sin belaan di agew ya siya abe sin diposan di agew.

¹⁵ Tan am-in ay matamang mo et idawat ko en sik-a ya din polim ta say daga yo si eng-enggana.

¹⁶ Paad-adoek abe din polim si kaman din tapok ay adi kabilang.

17 En ka ngarud mandan sin intiro ay daga ay sana ta boyuem, tan idawat ko am-in en sik-a.” Say inkarin Diyos en Abram.

18 Et pag komaan da Abram sidi et man-etan da ed Hebron ay asag-en sin inayan ay kakaiw en Mamre. Et say nangamaganas esa ay altar ay pangidatonanas animal en Diyos.

14

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Din Nangisalakanan Abram En Lot (14:11-16)

Idi siya di, waday opat ay ari ay en nangobat sin ari ed Sodoma ya Gomorra pati din aarin di tolo ay nandinmang ay ili. Din kangatoan sin oopat ay ari et si Kedorlaomer.

Idi nanlalaban da, inabak din opat ay ari ya din soldado da din sosoldadon di taga-Sodoma ya taga-Gomorra ya din gagait da, et pinse day odom downan linmayaw odom sin kadondontogan. (14:1-10)

11 Et pinos da Kedorlaomer am-in din makan ya odom ay gamgameng ed Sodoma ya Gomorra et intagtag da.

12 Intagtag da abe din kaanakan Abram ay si Lot ya din gamgameng na, tan ed Sodoma met laeng di nan-iliana.

13 Idi siya di waday linmayaw ay en nangisod-sod si am-in en Abram ay din Hebreo ay mantetee sin asag-en di inayan ay kakaiw en Mamre. Din si Mamre ay sana ya din ag-i na ay da Escol en Aner et Amorreo da. Nakigait da am-in en Abram.

¹⁴ Idi inammoan Abram ay nakidpap da din kaanakana ay si Lot, inayagana din nabayag ay babag-ena ay nalaing ay makigobat ta en da atikoen din nangitagtag en sisya. Tolon gasot ya sinpo ya wao da am-in. Inatiko das daida enggana ay indasan da ed Dan.

¹⁵ Asi godwaen Abram din ipogaw na et sengep da sin kad-an da Kedorlaomer sin labi et inabak das daida. Inatiko da enggana ed Hoba ay amyanan di Damascus,

¹⁶ et insalakan das Lot ya din odom ay ipogaw ay intagtag da Kedorlaomer, pati babai ya lalaki. Tinaoli da abe am-in din naakew ay gamgameng.

*Din Namindisyonan Melkizedek En Abram
(14:17-24)*

¹⁷ Idi somaa pay da Abram ay napo sin nangabakan da en da Kedorlaomer ya din iiba na ay aari, en inabat din ari ed Sodoma sin tanap ed Save ay kanan da abe en Tanap di Ari.

¹⁸ Wada abes Melkizedek ay ari ed Salem ay en nangabet en da Abram ay nangitakin si makan ya inom para en sisya. Gapo ta sisya din padin di Kangatoan ay Diyos,

¹⁹ binindisyonanas Abram ay nangwani, “Sapay koma ta bindisyonan daka sin Kangatoan ay Diyos ay namarsua ed daya ya sin daga.

²⁰ Sapay koma abe ta madaydayaw si owaoway din Kangatoan ay Diyos ay namadang en sik-a ay nangabak sin kaibaw mo.” Asi pag idawat Abram en sisya din inkasinpon di gamgameng ay tinaoli na.

²¹ Asi komali din ari ed Sodoma yan kanana en Abram, “Olay mo okaem amin din gameng, basta itaolim anggoy din ipogaw ko.”

²² Kanan Abram ay sinombat, “Isapatak en Yahweh, din Kangatoan ay Diyos ay namarsua ed daya ya sin daga,

²³ ay maga polos di alaek sin gameng mo, olay owat sinolid ono iket di sinilas tan into et ya kanam en sik-a di nangipabaknang en sak-en.

²⁴ Isonga maga polos di alaek powira din kinan anggoy di ipogaw ko ya din bingay di iib-ak ay nay ay da Aner en Escol ya si Mamre.”

15

Din Inkarin Diyos En Abram (15:1-18)

¹ Idi nakdeng amin dadi, waday inpailan Diyos en Abram ay kaman iitaw, yan dinnge nas Diyos ay mangmangwani, “Ay Abram, adi ka emeg-egyat, tan salaknibak sik-a sin am-in ay kaeegyat. Dakdake abe di gon-gona ay idawat ko en sik-a.”

²⁻³ Kanan pay Abram, “Aw ay Kangatoan ay Diyos, ngem sino ngin di pansigdak, tan nay et ay maga pay laeng di indawat mo ay anak ko, yan din bag-en ko anggoy ay si Eliezer ay taga-Damascus di manawid sin am-in ay gameng ko.”

⁴ Asi et kanan Diyos, “Baken si sana di manawid sin gameng mo, mo adi et din kosto ay anak mo.”

⁵ Asi na ibala si Abram yan kanana, “Tangadem ed daya yan bilangem din talaw mo kabaalam, tan say kaad-adon di bilang di polim.”

⁶ Et dadlon pinatin Abram din kanan Diyos, isonga inbilang Diyos ay nalinteg sisya.

⁷ Pag kanan Diyos en sisya, “Sak-en si Diyos ay nangipango en sik-a ay komaan ed Ur ay sakop di Babilonia ta idawat ko en sik-a din daga ay nay ta say okaem.”

⁸ “Aw, Kangatoan ay Diyos,” kanan Abram, “ngem intoy pangammoak pay ay okaek?”

⁹ Kanan pag Diyos en sisya, “Omya kas bomasang ay baka ya kalding ya bomaro ay karnero ay sagtotoloy tawena ya doway kalasin di kalapati.”

¹⁰ Et inan Abram dadi et in-ey na en Diyos. Pag nan biiken din awak di animal et in-olnos na sin doway linya ay nanpatpatag. Ngem mo din awak di kalapati pay, adi na ginodwa.

¹¹ Idi madadwes pay di dadakke ay titit ay mangan koma sin karni, inab-abo na.

¹² Idi madipdipos pay din agew, naimayet si Abram si seyep na et nilikob di kaeegyat ay mabolinget.

¹³ Asi pag kanan Diyos en sisya, “Kadi man et mangili din polim sin ilin di natken ay ipogaw ta maibag-en da en daida ya mapaligatan da enggana ay emey di opat ay gasot ay tawen.

¹⁴ Asiak dosaen din nakin bag-en en daida et komaan din polim isdi ay mangitaktakin si ad-ado ay gamgameng.

¹⁵⁻¹⁶ Ngem emey pay dedan sin pitlon di ganak, asi da mantaoli sin ili ay nay, ta dowan masepsep din kinamanagbasol di Amorreo ay man-ilis na et kapilitan ay dosaek daida. Siya sa di mapasamak sin polim, ngem mo sik-a pay, makamakay ka, asi

ka matey et iponpon daka. Laton ay adi ka edasan din ligat ay doy,” kanan Diyos.

¹⁷ Idi nadipos pay din agew yan enggay nalabi, wada et di nanpaila ay pan-otoan ay kaman banga ay binmebelaan di asok ya apoy, et nalabas sin gawan di doway linya ay karni.

¹⁸ Say nangisiglotan Diyos sin inkari na en Abram ay nangwani, “Kadi man et idawat ko sin polim amin din daga ay nay ay manlogi sin ginawang ay Nile ed Egipto enggana sin ginawang ay Eufrates.”

19 20 21

16

Din Anak Da Abram En Hagar Ay Si Ismael

¹⁻³ Idi nantettee da Abram ed Canaan si sinpo ay tawen, maga pay laeng di anak da en Sarai ay asawa na. Ngem waday balasang ay bag-en Sarai ay taga-Egipto ay manngadan si Hagar. Isonga kanan Sarai en Abram, “Olay en ka daagen din bag-en ko ay nay balbalang mo man-anak, ta say maibilang si anak ta, tan nay binasig Diyos saken.” Et inaw Abram, isonga inpolang Sarai din bag-ena en sisya ta say maikadwa ay asawa na.

⁴ Idi siya di, nandaag tet-ewa da Abram en Hagar, et nawad-an si Hagar. Idi nadlaw na ay masikog sisya, linaslasoy na si Sarai.

⁵ Pag kanan Sarai en Abram, “Basol mo nan lawa ay am-amagen di bag-en kon sak-en. Saken kayman di nangipalobos ay daagem, ngem ed wani ay ammo na ay nawad-an sisya, doy et ay lomaslasoy. Sapay koma ta osigen Diyos mo sino en daita di akin basol.”

⁶ Kanan Abram, “Bag-en mos sisya et mabalin ay amagem di laydem.” Pag et palaloan Sarai ay paligaten si Hagar, isonga linmayaw.

⁷ Dintengan di anghel Diyos sisya sin kad-an di esay obbog sin lugar ay magay omili sin danan ay emey ed Shur.

⁸ Kanan din anghel, “Hagar ay bag-en Sarai, intoy napoam ya intoy emeyam?”

Songbatana pay yan kanana, “Ilaylawak si Sarai ay apok.”

⁹ Pag kanan din anghel Diyos en sisya, “Mantaoli ka sin apom ta mansilbi ka en sisya.

¹⁰ Paad-adoek din apom et adi dan kabilang.

¹¹ Lalaki di ianak mo et ngadanam si Ismael, tan pinatgan Diyos din kararag mo ay nanpakkakaasi.

¹² Ngem din ianak mo ay sana et kaman atap ay dangki. Kaibaw na amin ay ipogaw, yan amin ay ipogaw et ibawen da abes sisya. Olay abe din aagi na et ibilang na ay kalaban.”

¹³ Pag et waday inpangadan Hagar en Diyos ay kangalat na. Kanana, “Sik-a din Diyos ay Makaila,” tan kananas nemnem na, “Inilak si Diyos ay omil-ila ngem nay matmatagoak pay laeng.”

¹⁴ Siya din gapo ay nangadanan din obbog ay sana sin nan-gawaan di Kades ya Bered si Beerlahai-roi ono Obbog di Matmatago ay Omil-ila.

¹⁵ Idi man-anak pay, lalaki, et nginadanan Abram si Ismael.*

¹⁶ Waopolo ya enem ay tawen en Abram sin nangianakan Hagar sin anak na ay sana.

---

* **16:15** Din olog di Ismael et “dengngen Diyos.”

17

Din Sinyal Di Intolag Diyos

¹ Idi nantawen si Abram si siyamapolo ya siyam, nanpaila kasin si Diyos en sisya yan kanana, “Sak-en di Manakabalin ay Diyos. Patiem sak-en si owaoway ta iwed di kolkolang sin kinaogalim.

² Tan ipatet-ewak din inkarik en sik-a ay paad-adoek din polim.”

³ Idi dinngen Abram di, nandokmog ay nanyakog-ong, dowan itoloy Diyos ay nangwani,

⁴⁻⁵ “Siya na di itolag kon sik-a. Manipod ed wani, baken si Abram di ngadan mo, mo adi et si Abraham,* tan panbalinek sik-a ay mapowakan di omili sin ad-ado ay nasyon.

⁶ Paad-adoek din polim ta maiwaras da sin kailili, yan wada abe en daida di man-ari.”

⁷ Kanan aben Diyos, “Adi polos masoksokatan din intolag ko en sik-a mo adi komakaman si eng-enggana, tan siya met laeng di itolag ko sin polim. Sak-en di Diyos ay daydayawem ya siya abe din polim si eng-enggana.

⁸ Idawat ko abe en sik-a am-in din ili ay nay ed Canaan ay naibilangam ay mangili ed wani ta say tawiden din polim ay eng-enggana, yan sak-en met laeng di Diyos ay dayawen da.”

⁹ Intoloy Diyos ay nangwani en Abraham, “Mo sik-a pay ya din ganakem, masapol ay onodan yo din intolag ko en sik-a.

---

* **17:4-5** Din olog di Abram et “nangato ay ama.” Din olog abe di Abraham et “napowakan di ad-adoy ipogaw.”

10-11 Si naey di sinyal ay pangipailaan yo ay onodan yo din intolag ko. Masapol ay makogit amin di lalaki en dakayo.

12 Manlogi ed wani, siyat yon kogiten amin di bemela ay lalaki sin maikawao ay agew na, pati din bag-en ay maianak sin beey yo ya siya abe din bag-en ay lalakooan yo si mangili.

13 Dadlon yon kogiten amin dadi, tan say sinyal ay pangipailaan yo ay maibilang kayo sin komakaman ay intolag ko.

14 Ngem mo wada pay di baken nakogit en dakayo, maipowira en dakayo ay ipogaw ko, tan nilabsing na od dedan din intolag ko.”

15 Kanan aben Diyos en Abraham, “Mo si asawam pay ay si Sarai, manlogi ed wani baken si Sarai di ngadana mo adi et si Sara.†

16 Bindisyonak sisya ta way iyat na ay man-anak ta sisya di mangipabelas anak yo ay lalaki. Din tapin di bindisyon ko abe et omad-ado din polin di anak na ta maiwaras da sin kailiili, yan wada abe en daida di man-ari.”

17 Idi dinngen Abraham din kanan Diyos ay sana, nandokmog ay nanyakog-ong downan et masis-iyek ay mangwanis nemnem na, “Ay mabalin aya ay way ganakek tan nay et ay sin-gasot di tawen ko yan si Sara abe et siyamapolo di tawena.”

18 Pag nan kanan en Diyos, “Mo mabalin koma, ta bindisyonam abe din anak ko ay si Ismael.”

19 “Aw pay dedan,” kanan Diyos, “ngem wada met pay laeng di ianak Sara ay lalaki et ngadanan

---

† 17:15 Din olog di Sara et “prinsesa.”

yos Isaac.‡ Daida met sin poli na di manawid sin intolag ko en sik-a ay adi masoksokatan.

²⁰ Ngem dinngek pay kayman din kindaw mo maipanggep en Ismael, isonga sigurado ay bindisyonak sisya ta maad-ado abe din poli na. Tan man-anak si sinpo ya doway ay pangolo yan din poli na abe, omad-ado da sin madamdama ay nasyon da.

²¹ Ngem din kaiturongan pay di inkarik en sik-a et si Isaac ay ianak en asawam sin siya na ay timpo sin omali ay tawen.”

²² Makdeng pay ay makingalat si Diyos en Abraham, kinmaan.

²³⁻²⁷ Yan si Abraham pay, tinongpal na ay dagos din inbilin Diyos en sisya. Tan sin siya di ay agew, kinogit nas Ismael ya am-in din bag-ena ay lalaki ay naianak sin beey na ya am-in abe ay nilakoana. Sin doy met laeng ay agew, nanpakogit abes Abraham, isonga nandededsan da am-in ay nakogit. Siyamapolo ya siyam ay tawen Abraham sin nakogitana. Si Ismael abe ay anak na et mantawen si sinpo ya tolo.

18

Din Tolo Ay Bisitan Da Abraham

¹ Idi mabaybayag, nanpailas Diyos kasin en Abraham sin nankamkampan da sin kad-an di inayan ay kakaiw en Mamre. Din inyat na ay naamag et tinmotokdo si Abraham sin belaan di tolda na, tan enggay alas dosi yan palalo ay mantong din agew.

---

‡ **17:19** Din olog di Isaac et “masis-iyek.”

² Manmeswat pay sisya, kambaw wada et di tolo ay lalaki ay pinmipika sin dagas. Dinalas na ay en nangabet et mandokmog ay manyakog-ong yan kanana,

³ “Apo, anosan yo adi ta maspad kayo sin beey mi ay nay, tan naeyak sina ay mansilbi en dakayo.

⁴ Man-illeng kayo kod sin poon di kaiw ay nay ta dowanak en man-as danom ay iowas yo sin siki yo.

⁵ Enak aben man-otos kanen yo ta way ikileg yo sin pandanan yo si awni. Tan malaydanak sin inmalian yos na.”

“Aw kod kayman,” kanan da.

⁶ Pag dalasen Abraham ay mantaoli sin tolda yan kanana en Sara, “Dalasem kod! Oma ka sin kasigedan ay arina tako ta man-oto kas ad-ado ay tinapay tan way bisita tako.”

⁷ Pag managtag ay en manpili sin malames ay olbon sin baka na, et indawat na sin esay baa na ta dalasena abe ay mangisagana.

⁸ Idi naoto am-in, nan-a abes gatas ya odom ay makan et nakiey na sin karni sin kad-an di bisita na sin poon di kaiw ay doy. Et insango na en daidas di.

⁹ Idi nakakan da pay, kanan da en Abraham, “Into pay si Sara ay asawam?”

“Dooy sin tolda yan,” kanana.

¹⁰ Pag kanan di esa en daida ay si Diyos, “Mo emey di siyam ay bowan, ipailak din kabaalak en dakayo, yan say pan-anakan asawam si anak yo ay lalaki.”

Sin nangwanianas di, kambaw wada si Sara sin likod na sin pantew di tolda ay mandengdenge.

¹¹ Mo da Abraham en Sara yan enggay nakay das nabakes da, et si Sara yan enggay adi mabalin ay man-anak.

¹² Isonga nasiyek sin nemnem na ay nangwani, “Ay siya mo mabalin ay lak-amek din ragsak di man-anak? Tan enggay nabakesak met, yan nakay abes asawak.”

¹³ Asi et kanan Diyos en Abraham, “Apay nga nasiyek si asawam? Apay nga kananas nemnem na en adi mabalin ay man-anak tan enggay nabakes?”

¹⁴ Ay siya mo waday adak kabaelan ay amagen? Tet-ewa met din inbagak ay ipailak din kabaalak en dakayo mo emey di siyam ay bowan, yan say pan-anakan Sara si anak yo ay lalaki.”

¹⁵ Asi et insaot Sara tan emegyat iman, yan kanana, “Aga kadi, adiak nasiyek.”

“Nasiyek ka met,” kanan Diyos ay sinombat.

Din Kindaw Abraham Para Sin Man-ili Ed Sodoma

¹⁶ Idi kinmaan din tolo ay bisita, nanpa-Sodoma da, et nakeey si Abraham ay nangitlod en daida. Os-osdongan da pay ed Sodoma,

¹⁷ kanan Diyos si nemnem na, “Olay adiak bok-bokodan din enak amagen mo adi et ipaammok en Abraham.

¹⁸ Tan sisya di mangipoli sin ad-ado ay ipogaw ay man-ili sin madayaw ya napigsa ay nasyon. Manbegew abe en sisya, mabindisyonan am-in di ipogaw isnan lobong.

¹⁹ Pinilik abes sisya ta bilinena din ganakena ta onodan das sak-en ya amagen da din siged ya

kosto. Tan mo say iyat da di, tongpalek abe din intolag ko en sisya.”

²⁰ Isonga kanan Diyos en Abraham, “Peteg ay madagsen din maipabasbasol sin man-ili ed Sodoma ya Gomorra, tan enggay nalabes di basbasol das di.

²¹ Enak ngarud ilaen mo tet-ewa din dinamag ko ay maipanggep en daida ta say ammoek ta asiak dosaen.”

²² Idi nakdeng ay kanan Diyos di, inmey din doway gait na ed Sodoma, et nataynan si Diyos sin kad-an Abraham.

²³ Inmasag-en si Abraham en sisya yan kanana, “Apo, ay pakidosam aya din siged sin lawa?

²⁴ Mo kaspangarigan waday limapolo ay adi nakibasol sin odom, ay bakasem aya din intiro ay ili da? Aga ngin, tan mabalin siguro ay seg-angam daida am-in begew sin limapolo ay magay basol na.

²⁵ Adi ngin mabalin ay pakidosam din siged sin lawa, tan mo say iyat mo kayman, adi pay isom din amagem sin siged ya sin lawa. Adi met mabalin ay say amagem di, tan sik-a kayman di mangokom sin amin ay ipogaw isnan daga, yan kapilitan ay kosto di iyat mo ay mangokom.”

²⁶ Kanan Diyos ay sinombat, “Mo waday datngak ay limapolo ay ipogaw ed Sodoma ay adi nakibasol sin kailian da, laton ay seg-angak din intiro ay ili begew en daida.”

²⁷ Kanan aben Abraham, “Pasinsiyaam kod ay Apo din kinatoled ko ay mangitoloy, tan owatak ipogaw ay napo sin lota yan iwed di kalebbengak ay mangibagas olay sino en sik-a.

28 Ngem into et ya waday opatapolo ya lima ay nalinteg ay ipogaw, ay bakasem pay laeng din intiro ay ili gapo ta kolang di lima anggoy?”

“Maga,” kanan Diyos ay sinombat. “Adiak pay dosaen din ili da mo waday datngak ay opatapolo ya lima ay ipogaw ay adi naitapi sin basol di odom.”

29 Nankali kasin si Abraham yan kanana, “Mo kaspangarigan wada di opatapolo anggoy?”

“May ngarud,” kanan Diyos, “mo wada di opatapolo, adiak pay dosaen din ili da.”

30 Kanan Abraham kasin, “Apo, adi ka kod omibongbonget sin nay ay kasinak ibaga en sik-a. Ngem into et ya wada anggoy di tolonpo?”

“Mo way datngak ay tolonpo, adiak dosaen din ili da,” kanan aben Diyos.

31 Kanan kasin Abraham, “Apo, pasinsiyaam kod kasin din kinatoled ko, tan wada pay di ibagak. Mo kaspangarigan downpo anggoy di datngam?”

“Mo downpo di wadas di, adiak aben dosaen din ili da,” kanan Diyos.

32 Kasin pay nankalis Abraham yan kanana, “Apo, adi ka kod omibongbonget, tan si naey met di omanongos ay ibagak. Into et ya sinpo anggoy di wada?”

Kanan Diyos, “Olay mo sinpo anggoy ay siked di datngak isdi, laton ay adiak dosaen din ili da begew en daida.”

33 Idi nakdeng pay din ngalat da, kinmaan si Diyos et sinmaas Abraham.

19

Din Kinalawan Di Taga-Sodoma

¹ Idi sinmawang din doway anghel ed Sodoma sin siya di ay labi, wadas Lot ay tinmotokdo sin kad-an di segpan di ili. Idi inila nas daida, ena inabat. Et mandokmog ay manyakog-ong sin san-goanan da yan kanana,

² “Apo, naeyak ay mansilbi en dakayo. Omali kayo kod ed bebbeey ta say pangowasan yo sin siki yo. Maseyep kayo abes di ta asi kayo masapa ay manlobwat si bigat.”

“Aga,” kanan da. “Olay din plaza di kaseypan mi.”

³ Ngem pinilit Lot ay nakisaa da en sisya. Domateng da pay sin beey na, tinogon Lot din bagena ta mandono das mam-is ay makan, pati tinapay ay iwed di labadura na. Idi naoto am-in, nangan da.

⁴ Daan da pay maseyep yan sinmawang amin din lallalakin di ili, pati nanakay ya babbaro. Nilikob da din beey

⁵ yan binogawan das Lot ay nangwani, “Into pay da din sangailim ay doy? Ipabela mo man ta piliten mi ay alaen din kinalalaki da.”

⁶ Binmel-ay si Lot et in-eneb na.

⁷ Pag nan kanan en daida, “Pangaasi yo kod ay iib-a. Adi yo kod amagen san lawa, tan nalabes damdama.

⁸ Naey pay din doway balasang ko ay iwed pay laeng di nangas kinababai da. Olay ibelak si daida ta oway di iyat yo en daida. Basta bay-an yo nan lallalaki ay sangailik, tan kapilitan ay bantayak daida.”

⁹ Dowan da et kanan, “Komaan kas sa! Ay siya mo way lebbeng mo ay mamilin en dakami? Owat ka et aben mangili. Iay-ayed mo man tan into et mo masepsep di iyat mi en sik-a mo din sangailim ay sana.” Siya di et kaitodon da en Lot ta en da koma piliten din pantew.

¹⁰ Ngem din doway lalaki sin oneg, kabokat da sin pantew et kaigoyod da en Lot ay mangisgep dowan dan kasin in-eb.

¹¹ Pag da pay godaben am-in din wada sin bel-ayan ta adi da makadteng sin pantew.

Din Kinmaanan Da Lot Ed Sodoma

¹² Pag dan kanan en Lot, “Mo waday anak yo, innapo yo ya ton-od yos nan ili, en ka ayagan ay dagos ta komaan kayo am-in,

¹³ tan bakasen mi nan ili. Dinngen dedan Diyos din madagsen ay maipabasbasol sin ipogaw isna, isonga inbaa nas dakami ta bakasen mi nan ili da.”

¹⁴ Idi siya di, inmey si Lot sin kad-an di doway lalaki ay naikaising sin an-ak na yan kanana, “Dalasen yo ta komaan takos na, tan bakasen Diyos nan ili tako.” Ngem adi da inkaskaso tan kanan da en solsologenas daida et anggoy.

¹⁵ Idi pomatpat-a pay, dagdagen din anghel si Lot ay nangwani, “Dalasem ay! Ayagam si asawam ya din doway balasang yo ta komaan kayo ay dagos ta adi kayo maitapi sin dosan di ili ay nay.”

¹⁶ Mandowadowa si Lot pay laeng ay manlob-wat, ngem begew din seg-ang Diyos, kaitakkay din anghel en daida ay sin-asawa ya din doway anak da ay balasang et inpango da sin beddeng di ili.

17 Asi kanan di esa ay anghel, “Dalasen yo ay lomayaw ta emey kayo sin dontog ay doy. Adi kayo mansepsepad sin tanap. Adi kayo aben manwingwingi mo adi et mandagas kayo ay managtag sin dontog tan into et ya makidosa kayo.”

18 Ngem kanan Lot, “Dakey kod ay Apo.

19 Dakdake kayman di seg-ang yo ay mangisalakan en dakami. Ngem palalo met ay addawi din dontog. Daanak domateng yan madasanak sin dosa et mateyak met laeng.

20 Isonga mo mabalin, olay din kitkittoy ay ili ay doy di emeyan mi koma, tan baken palalo ay addawi. Ipalobos yo kod ta say emeyan mi ta maga di mapasamak en dakami. Tan maila ay kitkittoy ay ili dedan.”

21 “Aw,” kanan din esay anghel. “Awek din kindaw mo ay sana et ipowirak din ili ay inbagam.

22 Ngem dalasen yo, managtag kayo, tan adiak makailogi sin amagek engganans domateng kayo.” Siya di din begew ay nangadanan din ili ay doy en Zoar,* tan kanan Lot en kitkittoy ay ili.

Din Nabakasan Di Ed Sodoma Ya Gomorra (19:23-28)

23 Idi maag-aggew, sinmawang si Lot ed Zoar.

24 Asi et kaekgas si Diyos si manbidbidang ay bato ay makwani en sulfur ed Sodoma ya Gomorra.

25 Et napooan am-in ay wada sin tanap ya din doway ili ay doy, pati am-in di ipogaw ya am-in abe ay gomabgabay isdi.

---

* 19:22 Din olog di Zoar et “kitkittoy.”

26 Nakidosa abe din asawan Lot, tan nanwingi et nanbalin si sinan ipogaw ay asin.

27 Sin kasin napat-a, nasapas Abraham ay emey sin kad-an di nanngalatan da en Diyos.

28 Domateng pay isdi, inosdongana ed Sodoma ya ed Gomorra ya din annawa ay tanap isdi, yan inila nay masde ay asok ay komaykayang ay kaman din asok ay napo sin panpooan das apog.

29

Din Napoan Di Moabita ya Ammonita (19:30-38)

30 Gapo ta emegyat si Lot ay manbeey ed Zoar, nantikid sin kadondontogan. Inkoyog na din dowa ay balasang ay an-ak na et nanbeey da si esa ay liyang.

31 Sin namingsan, kanan din pangpangoan, “Enggay makmakay si ama ta yan magay lalaki isnan daga si pakiasawaan ta.

32 Betengen ta et sisya asi tan daagen ta mantoltoy din poli tako babaen en ama.”

33 Et bineteng das ama da sin labi ay sana, pag makidaag din pangpangoan ay anak na, ngem adi ammon Lot din napasamak.

34 Kasin pay mapat-a, kanan din pangpangoan sin iyogtana, “Nakidaagak en ama ta ed labi. Ed wani, betengen ta kasin ta sik-a abe di makidaag ta say mawadaan ta ay dowo si anak babaen en sisya.”

35 Bineteng da kasin si ama da sin labi ay sana et nakidaag din iyogtan, ngem adi na ammo din nakidaagan di anak na.

³⁶ Et nawad-an din dowa ay an-ak Lot babaen sin mismo ay ama da.

³⁷ Nan-anak din pangpangoan si lalaki ay nginadanana si Moab, et say nangipoli sin Moabita ay wada ed wani.

³⁸ Nan-anak abe din iyogtan si lalaki ay nginadanana si Ben-Ammi ay say napoan di makwani en Ammonita ed wani.

20

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

21

Din Naianakan Isaac (21:1-7)

¹ Idi siya di, binindisyonan Diyos si Sara et tinongpal na din inkari na en sisya.

² Tan olay mo enggay nakay si Abraham, nawad-an met laeng si asawa na. Sin kosto ay timpo ay inbagan Diyos di nangianakana si anak da ay lalaki.

³ Nginadanan Abraham din anak da si Isaac,

⁴ et sin maikawao ay agew na, kinogit nas sisya ay nanongpal sin inbilin Diyos en sisya.

⁵ Sin-gasot di tawen Abraham sin binmelaan Isaac.

⁶ Mo si Sara abe, kanana en, “Indawtan Diyos sak-en si gapo ay panragsakak ya pansiyekak, isonga makisiyek abe am-in din mannge sin nay ay naamag en sak-en.

⁷ Tan ed idi, ay siya mo way mangwani en Abraham en manpasosos asawa na? Ngem naey pay di inpabelak ay anak mi sin nakayana.”

Din Nangipakaanan Abraham En Da Hagar En Ismael
(21:8-20)

⁸ Neyneyna dinmakdakes Isaac et pinsot ina na. Sin kosto ay agew ay napsotana, inpaltian Abraham si ad-ado ay animal.

⁹ Asi et inilan Sara din anak Abraham en Hagar ay taga-Egipto ay manis-iyek en Isaac*

¹⁰ yan kanana en Abraham, “Pakaanem san bag-en ya din anak na ay sana, tan sigaak ay mak-itawid di anak di bag-en sin kinabaknang mo ta mongsanen koman anak ta ay si Isaac.”

¹¹ Palalo ay mansakit di nemnem Abraham sin nangwanian Sara isdi, tan anak na met iman abe si Ismael.

¹² Ngem kanan Diyos en sisya, “Adi ka madandanagan begew sin bag-en mo ya din anak na, mo adi et amagem din inbagan asawam, tan si Isaac pay dedan di kaiturongan di intolag ko maipanggep sin polim.

¹³ Ngem gapo ta anak mo met laeng si Ismael, paad-adoek abe din ganakena ta pon-en day intiro ay nasyon.”

¹⁴ Sin kasin napat-a, nasapa ay nan-as Abraham si makan ya sopot ay lalat ay napay-an si danom et inpatilid na en Hagar. Pag nan pakaanen sisya ya din anak na. Kinmaan da Hagar et nanlikeliked da sin lugar ay magay omili ed Beerseba.

¹⁵ Idi naabos din baon da ay danom, tinaynana din anak sin poon di esay kitkittoy ay kaiw.

---

* **21:9** Di esa abe ay kaiologan nina sin Hebreo et: ...*makiay-ayam en Isaac.*

¹⁶ En tinmokdo sin baken onay addawi tan kanas nemnem na, “Adiak maitoled ay ilaen din anak ko ay matey.” Pag nan ilogi ay man-oga.

¹⁷ Dinngen Diyos din ogan di anak et kanan din anghel na ed langit, “Hagar, apay mo? Adi ka madanagan, tan dinngen Diyos din ogan di anak.

¹⁸ En ka et itakkayan ta bomangon, tan paad-adoek din poli na.”

¹⁹ Pag ipailan Diyos en Hagar di esay obbog. Pinay-an Hagar din sopot ay lalat si danom et nan-inomena din anak na.

²⁰ Inay-ayowanan Diyos din anak enggana ay nadakdake. Nantee sin lugar ay magay omili ed Paran yan nanbalin si nalaing ay pomapana.

21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34

22

Din Nanpadasan Diyos En Abraham (22:1-19)

¹ Idi inmey di pigay tawen, kanan Diyos en padasenas Abraham. Isonga inayaganas sisya ay nangwani, “Ay Abraham.”

“Ay way ibagam, Apo?” kanana ay sinombat.

² Pag kanan Diyos, “Ayagam san es-esa ay anak mo, * ay si Isaac ay laydelaydem, et emey kayo sin dontog ay itdok en sik-a sin sakop di Moria ta say pamseam ya panpooam sin anak mo ay sana ta idaton mon sak-en.”

³ Mapat-a pay, nasapas Abraham ay en nangaiw si panpoo na et inpag-ena sin dangki na. Asi na

---

* **22:2** Si Ismael di esa ay anak Abraham, ngem si Isaac di es-esa ay anak da Abraham en Sara ay manawid sin intolag Diyos.

ayagan si Isaac ya daway bag-en et nalobwat da ay emey sin lugar ay inbagan Diyos en sisya.

⁴ Sin maikatlo ay agew, tinamang Abraham din dontog ay emeyan da

⁵ yan kanana sin daway bag-en, “Mantee kayos na ay mamambantay sin dangki ta dowan kamin emey sin anak kos di ay mandayaw en Diyos. Asi kami mantaoli.”

⁶ Siya di et inan Abraham din kaiw ay itongo na sin daton et inpasakbat na en Isaac. Ina na abe di pantago nas apoy ya din bangig na et nadipos da ay dow. Idi mandad-an da pay,

⁷ nankalis Isaac yan kanana, “Ay ama!”

“Sino di?” kanan Abraham.

“Naey di pantagos apoy ya kaiw, ngem into ngay din anak di karnero ay idaton ta?” kanan Isaac.

⁸ “Si Diyos met laeng di makaamos di,” kanan Abraham ay sinombat. Et intoloy da ay dow ay mantikid.

⁹ Somawang da pay sin lugar ay inbagan Diyos ay emeyan da, nan-amag si Abraham si altar ay panpooanas idatona en Diyos et in-olnos na din kaiw sin sapew na. Pag nan baloden si Isaac ay anak na yan inpatang na sin kaiw.

¹⁰ Asi na pay itag-ay din bangig na ta peslena koma din anak na.

¹¹ Ngem kabogaw din anghel en Diyos ay napod langit yan kanana, “Ay Abraham, Abraham!”

“Apay mo?” kanana ay sinombat.

¹² “Dakey! Adim pespeslen san anak mo, tan nay inammoak ay dadlon mon pasien si Diyos, tan sana ay adim kinayyawan din laydelaydem ay anak mo en sisya,” kanana.

¹³ Idi siya di, nanmeswat si Abraham yan inila na di karnero ay bomaro ay naisagwed di sakngod na sin pangan di kitkittoy ay kaiw. Isonga ena ina et say insokat na sin anak na ay indatona en Diyos.

¹⁴ Pag nan ngadanan din lugar ay doy si “Si Diyos di Mangil-ila.” Yan enggana ed wani way mangwani, “Sin dontog en Diyos, say pangil-ilaana sin kasapolan.”

¹⁵ Siya di inpidwan din anghel en Diyos ed langit ay nankali yan kanana en Abraham,

¹⁶ “Sak-en ay si Diyos, isapatak sin awak ko ay gapo ta pinatim sak-en yan adim kinayyawan din es-esa ay anak mo, dadlonak bindisyonan sik-a

¹⁷ yan paad-adoek din polim ta kaman din kaad-adon di talaw ed daya ya din darat sin benget di baybay. Abaken da pay din kaibaw da.

¹⁸ Am-in abe ay ipogaw isnan labaw di daga, mankedaw das bindisyon ko begew sin polim ay sana. Mapasamak amin dana gapo ta pinatim din inbilin ko en sik-a,” kanan Diyos.

¹⁹ Idi nakdeng ay kanan Diyos di, nantaolis da Abraham ay en nanag-os sin doway bag-en, et nankokoyog da ay somaa ed Beerseba, tan say kad-an da Abraham pay laeng.

20 21 22 23 24

23

Din Nateyan Ya Naiponponan Sara (23:1-2,19-20)

¹ Idi nantawen si Sara si sin-gasot ya dowanpo ya pito,

² natey ed Hebron sin sakop di Canaan, et ni-ladingitan Abraham sisya.

3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 Pag nan iponpon sin liyang ay wada sin daga ay nilakoana sin man-ilis di ay Heteo. Din daga ay sana, wada ed Makpela ay asag-en ed Mamre (ay lak-am di Hebron met laeng),

²⁰ et say nilakoan Abraham ta say pangiponponana sin minatay na.

24

Da Isaac En Rebeka (24:1-33,50-51,61-67)

¹ Enggay nakay si Abraham, yan bininbindisyonan Diyos sisya sin amin ay inam-amag na.

² Siya di, kanan Abraham sin kangatoan ay bagena ay din makaammo sin amin ay gamgameng na, “Kapayem nan poyong ko ta mansapata ka.

³ Tan laydek ay mansapata ka en Yahweh ay Diyos ay manturay ed langit ya sin daga ta adi ka manpilis asawaen din anak ko ay si Isaac sin babassang isnan ed Canaan ay panbeeyan tako,

⁴ mo adi et emey ka sin ili ay napoak ay kad-an di toton-od ko ta man-ila kas di si balasang ta say asawaena.”

⁵ Sinongbatan din bagena yan kanana, “Et intoy iyat ko ngay mo sigaan din balasang ay komaan sin ili na ay makiali en sak-en isna? Ay asiak koyogen din anak mo ay emey sidi?”

⁶ Kanan aben Abraham, “Dakey, adi mabalin ay iey mo din anak kos di,

⁷ tan si Yahweh ay Diyos di amin ay wada ed langit yan tinogonas sak-en ta komaanak sin ilik ya taynak din toton-od kos di. Inkari na abe ay nangisapata ay idawat na din ili ay nay sin

polik. Sisya met laeng di mangibaa sin anghel na ay bomadang en sik-a ta way iyat mo ay omas asawan anak ko sin babassang isdi.

⁸ Yan mo sigaana pay ay makialis na, mawaswas din isapatam ay sana. Basta adim koyogen anak kos di,” kanan Abraham.

⁹ Siya di et kinapay din bag-en ay sana din poyong en Abraham ay apo na yan nansapata ay amagena din intogona en sisya.

¹⁰ Pag nan isagana di sinpo ay kamel din apo na et inkarga na am-in ay kalasin di nankamamayay ay maidatdateng. Asi da manlobwat sin kakoyog na ay emey sin ilin Nahor ay agin Abraham sin sakop di Mesopotamia.

¹¹ Idi dinmateng da sin segpan di ili, pinadokmog da din kamel sin dagas di obbog ay wadas di. Tan enggay masmasdem yan say oras ay en panaksakdoan di babbabai.

¹² Asi nankararag ay nangwani, “Sik-a ay Yahweh ay Diyos di apok ay si Abraham, sapay koma ta bomadang ka ed wani ta matongpal din inkarim sin apok.

¹³ Tan naeyak sina sin kad-an di obbog yan doy ay omal-ali din babassang ay man-ilis na ay en manakdo.

¹⁴ Sapay koma ta mo kanak sin balasang en, ‘Tbavam kod san kolim ta man-inomak,’ yan kanana en, ‘Aw adi, asiak aben isakdoan din kamel mo,’ sapay koma ta din mangwanis di et siya di din pinilim ay asawaen Isaac. Mo say mapasamak, say pangammoak ay am-amagem din inkarim en Abraham ay apok,” kanana ay nangikararag.

15 Daan pay makdeng din kararag na yan sin-mawang si Rebeka ay nanasakbat si koli ay isak-sakdo na. Din si Rebeka ay nay et anak en Betuel ay anak da Milca en Nahor ay agin Abraham.

16 Kagkagam-is ay balasang ay maga pay laeng di nangiwit en sisya. Nanballalong sin kad-an di obbog et nanakdo. Idi mantaoli pay sisya,

17 dalasen din bag-en en Abraham ay en nanga-bat yan kanana, “Man-inomak kod issa.”

18 “Aw adi ay apo,” kanana. Kaibaba sin koli sin padanga na ta way iyat na ay man-inom.

19 Makainom pay, kanan Rebeka, “Enak aben isakdoan san kamel mo ta man-inom da si kosto.”

20 Kaisodag sin nabay-an sin koli sin balonglong ay pan-in-inoman di animal et katagtag ay kasin manakdo. Inpidwapidwa na enggana ay naiinoman am-in din kamel,

21 dowan pay ginmaginek din bag-en Abraham ay sana ay mangisisin-eng en sisya ta ammoana mo tet-ewa ay inturong Diyos sisya sin kosto ay asawaen Isaac.

22 Idi nakdeng ay insakdoan din balasang din kamel, nan-a din lalakis nangina ay aritos ay balitok ya doway dadakke ay gading ay balitok et in-amag na en sisya.

23 Pag nan kanan, “Sinoy si amam? Ibagam kod abe mo nawaya din beey yo ta say pan-iyanan mi sin gagait ko.”

24 Kanan din balasang ay sana, “Si amak yan si Betuel ay anak da Nahor en Milca.

25 Way nawaya abe ay pan-iyanan yos di, yan wada pay di sakati ay kanen di kamel yan ad-adoy allogangi abe ay kaseypan da.”

²⁶ Idi dinngen din lalaki din kanan di balasang ay sana, nandokmog ay nandayaw en Diyos

²⁷ yan kanana, “Madayaw ka ay Yahweh, sik-a ay Diyos di apok ay si Abraham, tan inpailam kasin din komakaman ay seg-ang ya badang mo en sisya. Yan mo sak-en pay, inpangom sin beey di toton-od na.”

²⁸ Managtag pay si Rebeka ay somaa yan dinad-at na en da ina na din naamag.

²⁹ Wada abe din agin Rebeka ay si Laban.

³⁰ Idi inila na din aritos ya din in-gagading na ya dinnge na abe din inpadamag na, katagtag sin obbog ay en nangabat sin bisita da ay sana. Dinatngana din bag-en Abraham ay pinmipika sin kad-an di kamel,

³¹ yan kanana, “Sik-a ay binindisyonan Diyos, apay nga pomipika kas sa? En tako ed bebbeey tan way insaganak ay pan-iyanan yo ya pantean aben di kamel yo.”

³² Domateng da pay sin beey, inpasgep Laban si daida. Kinaana din kargan di kamel ya insaktianas daida. Asi na aben iyaan din bisita nas danom ta owasan da din siki da.

³³ Pag nan isango di kanen da. Asi et kanan din bag-en Abraham, “Awni kod. Adiak mangan enggana ay ibagak din panggep ko ay inmalis na.”

“May, ibagam,” kanan Laban.

Siya di dinad-at na en daida amin ay intogon apo na ay Abraham en sisya ya din inyat Diyos ay nangipango en sisya sin kosto ay danan. Dinad-at na abe din sinyal ay kindaw na en Diyos sin dinmatngana sin obbog ta say pangammoana

mo sino di pinilin Diyos ay asawaen Isaac. Idi nakdeng ay dinad-at na, inbaga na en daida mo ipalobos da ay makiey si Rebeka en sisya. (24:34-49)

34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49

⁵⁰ Kanan da Laban en Betuel ay sinombat, “Maga di maibaga mi, tan enggay inpailan Diyos din laydena.

⁵¹ Itakin yo ngarud si Rebeka sin ili yo ta say asawaen din anak di apom, tan siya met laeng di intogon Diyos.”

52 53 54 55 56 57 58 59 60

⁶¹ Sin kabigatana, nansagana si Rebeka ya din babassang ay bag-ena, et nangabayo da sin kamel da. Asi da manlobwat ay makiey sin bag-en Abraham.

⁶² Idi dinmateng da ed Canaan, kadatdateng pay Isaac sin ili da ed Negev sin abagatan di Canaan, tan napo ed Beer Lahai Roi.

⁶³ Malablabi pay, binmel-ay si Isaac ay en manlikliked sin dagdagag di beey da downan mankarkararag. Manmeswat pay, tinamang nay nangakabayos kamel ay omal-ali.

⁶⁴ Idi inilan aben Rebeka si Isaac, kababa sin kamel

⁶⁵ yan dinamag na sin bag-en, “Sino din lalaki ay doy ay omas-asag-en ay omabet?”

“Din anak di apok,” kanana ay sinombat. Isonga nilingban Rebeka din mata nas sokdong, tan say ogalin di babassang isdi.

⁶⁶ Datngan da pay si Isaac, dinad-at din bag-en en Isaac amin di inamag na.

⁶⁷ Et inbeey Isaac si Rebeka sin tolda ay nan-beeyan ina na ed idi. Dakdake abe din layad na en sisya. Siya et di, naliwliwa di nemnem na, tan nansaksakit iman nemnem na manlogi sin nateyan ina na.

25

1 2 3 4 5 6

Din Nateyan Abraham

(25:7-10)

⁷⁻⁸ Si Abraham pay et enggay insakngod nay peweg na, tan nantawen si sin-gasot ya pitopolo ya lima, asi matey. Et en naitapi din ab-abiik na sin ab-abiik di ap-apo na.

⁹⁻¹⁰ Inponpon din anak na ay da Isaac en Ismael sin naiponponan Sara ay asawa na sin liyang ed Makpela ay asag-en ed Mamre, tan siya met laeng din daga ay nilakoan Abraham ed idi en Efron ay anak Zohar ay Heteo.

11 12 13 14 15 16 17 18 19

Din Naianakan Da Jacob En Esau

(25:20-26)

²⁰ Mo si Isaac pay, opatapolo di tawena sin nan-asawaan da en Rebeka ay iyogtan Laban ay anak Betuel (ay esay Arameo* ay napod Mesopotamia).

²¹ Asi et inmey di pigay tawen yan maga pay laeng di anak na. Isonga nankararag si Isaac en Diyos ay mankedaw si anak da. Dinngen Diyos din kararag na et nawad-an si Rebeka si singin.

---

* **25:20** Din olog di Arameo et “taga-Aram” ay makwani abe en Syria ono Mesopotamia.

²² Sin daan da pay laeng bemelaan, nansinikil da sin egas na, isonga kanas nemnem na, “Apay nas mapasasamak en sak-en mo?” Et nankararag en Diyos ay nangipoot.

²³ Kanan Diyos en sisya, “Din singin ay liton mo, man-ganak das man-ili si doway nasyon, ya din doway nasyon ay sana et mankinontra da. Napigpigma din esa mo din esa, yan din inoona et mansilbi sin inoodi.”

²⁴ Idi man-anak pay si Rebeka, singin ay lalaki tet-ewa di binmala.

²⁵ Din inmon-ona, manbalanga di awak na yan balbonan ay kaman kopkop di animal, isonga nginadanan das Esau.†

²⁶ Din maikadwa pay, nanpapakod sin mokod di inoona sin binmelaan da, isonga nginadanan das Jacob.‡ Waday enemapolo ay tawen en Isaac sin naianakan da.

Din Nangipolangan Esau Sin Lebbeng Na En Jacob

(25:27-34)

²⁷ Idi nadakdake da ay doway, linmaing si Esau ay manganop yan pag sin kada di em-emeyana. Si Jacob pay yan nanemneman ay ipogaw ay mameey.

²⁸ Din laylayden Isaac et si Esau, tan ak-aklongana din an-anopana. Si Rebeka pay yan laylaydenas Jacob.

---

† **25:25** Mais-o di kadngean di Esau sin kalin di Hebreo ay din olog na et “nabagoan.” ‡ **25:26** Din olog di Jacob et “nanpapakod sin mokod,” di laydena ay kalien et maetek.

²⁹ Sin namingsan, sinmaas Esau ay napo sin kada yan dinatnganas Jacob ay manengdengdeng si manbalanga ay bokel. Palalo ay mandagaang,

³⁰ isonga kanana en Jacob, “Omya ka kod sin manbalanga ay sana tan nay kamanak matey si dagaang ko.” (Gapo sin kinwanin Esau ay sana, bindayan da abe si Edom. §)

³¹ Asi et kanan Jacob, “Ipolang mo agan-o en saken din lebbeng mo ay besag, asiak iyaan sik-a.”

³² “Aw a, tan magay silbi na met laeng mo mateyak si dagaang,” kinwanin Esau.

³³ Kanan pay Jacob, “Mansapata ka ngarud.” Siya di nansapatas Esau ay nangipolang sin lebbeng na ay besag en Jacob.

³⁴ Et pag idawtan Jacob si tinapay ya sin manbalanga ay dinengdeng ay sana. Nangan, asi mapika et madipos. Say inyat Esau di ay nangipalaso sin lebbeng na koma ay besag.*

26

Da Isaac en Abimelek (26:1-18)

¹ Idi siya di, wada kasin di betil sin ili, baken din betil ed idi sin timpon Abraham. Et inmey si Isaac sin kad-an Abimelek ay arin di Filisteo ed Gerar.

² Ngem nangon-ona ay nanopaila si Diyos en Isaac yan siya na di inbaga na, “Adi ka em-emey ed Egipto. Mantee ka sin daga ay ibagak ay panteam.

³ Mantee ka sin daga ay nay et wadaak ay mangadkadwa en sik-a ya bindisyonak sik-a. Idawat

§ 25:30 Din olog di Edom et “manbalanga.”

* 25:34 Hebreo 12:16.

ko amin din daga ay nay en sik-a ya sin polim ta say tongpalek din karik en amam ay Abraham.

⁴ Paad-adoek din polim ay kaman din kaad-adon di talaw ed daya ya idawat kon daida amin din daga ay nay. Mabindisyonan abe din kaipoi-pogaw sin amin ay nasyon begew sin ipolim.

⁵ Bindisyonak sik-a tan pinatin Abraham sak-en yan tinongpal na amin ay linteg ya bilin ko.”

⁶ Gapo sidi, nantee si Isaac ed Gerar.

⁷ Idi nandamag din lallalaki ed Gerar si maipanggep sin asawa na, inbaga na en iyogtana si Rebeka. Emegyat ay mangibaga en asawa na tan into et mo peslen da begew en Rebeka ta asawaen da, tan napintas dedan sisya.

⁸ Nabayag ay nantees Isaac isdi.

Waday esay agew ay nan-osdong si Abimelek sin tawa, inila na et da Isaac en Rebeka ay nandadaag.

⁹ Inpaayag na si Isaac yan kanana, “Kambaw asawam yan apay nga inbagam en iyogtan mo?”

Songbatan Isaac yan kanana, “Tan ninemnem ko ay amangan mo pomse da gapo en sisya.”

¹⁰ Kanan Abimelek, “Apay nas inyat mo? Nalaka koma ay dinaag di esay ipogaw ko si asawam et sik-a et di gapo si bomasolan mi.”

¹¹ Isonga kanan Abimelek ay namagbaga sin amin ay ipogaw na, “Matey di olay sino ay mangamag si lawa sin lalaki ay nay ono si asawa na.”

¹² Nanmola si Isaac sin daga ay sana sin doy met laeng ay tawen et nan-apit si mamin gasot ay kaad-adon di inmola na. Binindisyonan Diyos sisya

¹³ et natapian ay natapian din sanikwa na enggana ay binmaknabaknang sisya.

¹⁴ Inmad-ado di karnero, baka ya bag-ena, isonga inapalan din Filisteo.

¹⁵ Tinab-okan das lota amin din sakdoan ay kinaotan di babag-en ama na ay Abraham sin timpona.

¹⁶ Pag kanan Abimelek en Isaac, “Masapol ay komaan kas nan ili mi tan nay enggay napigpigma ka mo dakami.”

¹⁷ Et kinmaan si Isaac sin ili ay doy yan nankampo sin tanap ed Gerar et isdi ay nantee.

¹⁸ Kinaotan kasin Isaac din sakdoan ay kinaotan ama na ay Abraham sin timpona ya tinab-okan din Filisteo sin nateyana. Inpangadana met laeng din inpangadan Abraham en daida.

19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35

27

Din Namindisyonan Isaac En Jacob

(27:1-29)

¹ Idi enggay nakay si Isaac downan komapsot mata na, inayagana si Esau ay pangpangoan ay anak na yan kanana, “Ay anak ko.”

“Apay mo!” kanan Esau.

²⁻⁴ Kanan aben Isaac, “Alaem san panam ta en ka manganop ta asi ka ioto din kalasin di sida ay laylaydek. Mo makakanak pay, asiak bindisyonan sik-a, tan enggay nakayak yan nganngani samet di kateyak.”

⁵ Sin nangibagaan Isaac isdi, kambaw wadas Rebeka ay nananngge. Madipos pay si Esau ay en manganop,

⁶ pag kanan Rebeka en Jacob, “Kadkadngek din inbagan amam sin pangpangoan mo. Kanana en,
⁷ ‘En ka manganop ta man-oto kas mam-is ay isidak ta asiak bindisyonan sik-a sin sangoanan Diyos, tan nganngani samet di kateyak,’ kanana en sisya.

⁸ Dengngem ngarud ay kosto din itogon ko en sik-a ta estem ay amagen.

⁹ Emey ka sin pastolan tako ta pomili kas doway anak di kalding ay mankalalames. Ialim isna ta iotok din kalasin di sida ay laylayden amam

¹⁰ ta iey mo en sisya ta say sik-a di bindisyonana.”

¹¹ Asi et kanan Jacob, “Aw a, ngem si Esau yan balbonan. Mo sak-en pay yan nalinis di kodil ko.

¹² Mo komapay si ama, maammoana ay sak-en, et adi pay kananas nemnem na en owatak laslasyon sisya et sokatana din bindisyonas baos.”

¹³ Ngem kanan ina na, “Olay sak-en di manglakam sin baos na. Basta tongpalem din ibagak ta en ka et alan din kalding ay sana.”

¹⁴ Idi siya di pinatin Jacob et ena ina, et in-oton ina na din kalasin di sida ay laylayden ama na.

¹⁵ Pag alan Rebeka din kasigedan ay badon Esau ay indolina sin beey et indawat na en Jacob ta say ibado na.

¹⁶ Ina na abe din kopkop di kalding et inlibot na sin takkay ya tenged na.

¹⁷ Pag nan idawat en sisya din mam-is ay sida ya odom ay makan ay inoto na ta iey na en ama na.

¹⁸ Idi indateng pay Jacob sin kad-an ama na, kanana, “Naeyak ay ama.”

“Sino ka od ay anak ko?” kanan ama na.

¹⁹ “Sak-en si Esau ay besag mo. Naey di indateng ko ay sida ay intogon mo en sak-en. Ibangon mo kod ta mangan ka ta asi ka bindisyonan sak-en,” kanan Jacob.

²⁰ Kanan aben ama na, “Aye! Indateng mo kayman ay dagos mo?”

“Aw, tan binmadang si Yahweh ay Diyos mo,” kanan Jacob ay sinombat.

²¹ Asi et kanan Isaac, “Omasag-en ka ay anak ko ta kapayek sik-a ta say pangammoak mo tet-ewa ay sik-as Esau.”

²² Omasag-en pay si Jacob, kinapay ama na yan kanana, “Kaman din kalin Jacob san kalim, ngem din takkay mo pay et kaman din takkay en Esau.”

²³ Say inbaga na di tan adi na iman naimatonan ay si Jacob begew sin balbonan ay takkay na. Bindisyonana koma,

²⁴ ngem kanana kasin ay nangipoot, “Ay si Esau ka tet-ewa?”

“Aw yan,” kanan Jacob.

²⁵ “Mo siya sa, ialim san sida ta manganak ta asiak bindisyonan sik-a,” kanan ama na. Et inyaan Jacob sisya. Idi makakan si Isaac ya makainom sin arak ay in-ey Jacob,

²⁶ kanana, “Omali kas na ay anak ko ta omongo ka.”

²⁷ Omasag-en pay si Jacob ta ongoanas sisya, sinongsong ama na din bado na yan binindisyonana ay nangwani, “Nabanglo ka kayman ay anak ko, tan din banglom et kaman din banglon di kada ay binindisyonan Diyos.

²⁸ Sapay koma ta omanay en sik-as owaoway din odan ay ibaan Diyos ay mapod daya ya mayat abe

di gabay di olay sino ay is-ek mo isnan daga. Sapay koma ta paad-adoen Diyos din apitem ya ta ad-ado abey tapeyem.

²⁹ Sapay koma abe ta manturay ka en daida ay man-ili sin odom ay nanasyon ta mansilbi da en sik-a. Olay din aag-im ay anak en inam et mandokmog da en sik-a, tan sik-a di mangituray abe en daida. Sapay koma abe ta mabaosan din mamaos en sik-a dowan pay mabindisyonan din mamindisyon en sik-a.” Say kanan Isaac na ay namindisyon en Jacob ay anak na.

Idi dinmateng pay si Esau yan inammoana ay inawat Jacob din bindisyon ama da ay oka na koma, palaloy liget na sin iyogtana yan kanana en sed-ena din kateyan ya kaiponponan ama da, asi na peslen. Asi et inammoan Rebeka din plano na, isonga binagaanas Jacob ta lomayaw ed Haran sin kad-an Laban ay pangpangoan Rebeka ta isdi di pantetteana enggana ay makaan di bonget Esau en sisya. Kinwani na abe en asawa na en sigaana ay makiasawas Jacob sin taga-Canaan, isonga inbaan Isaac si Jacob ed Haran ta way iyat na ay man-ilas asawa na sin toton-od da. (27:30-46; 28:1-9)

30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46

28

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Din Iniiitaw En Jacob Ed Betel
(28:10-22)

¹⁰ Idi siya di, nanlobwat si Jacob ed Beerseba ay emey ed Haran.

¹¹ Nalabian sin danan, isonga nan-iyang sin esay lugar ay dinatnganas di. Nan-as bato ta say ipongana et pag bomaktad yan maseyep.

¹² Idi siya di nan-iitaw yan inila nay agdan ay natotood sin daga ay omdas ed langit, yan wada day anghel en Diyos ay somaksakyab ya omag-agpas sidi.

¹³ Wada abes Diyos ay pinmipika sin kad-ana yan kanana, “Sak-en si Yahweh ay Diyos da Abraham en Isaac. Awni man et idawat ko en sik-a ya sin polim din daga ay sana ay binmabaktadam.

¹⁴ Yan din polim ay sana, maad-ado da ta kaman din kaad-adon di tapok isnan daga et paannawaen da din beddeng di ili da sin amin ay banda. Manbegew abe en sik-a ya din ipolim, mabindisyonan amin di kaipoipogaw isnan lobong.

¹⁵ Dadlon aben tet-ewa ay wadaak en sik-as kankanayon ta ay-ayowanak sik-a sin olay intoy em-emeyam. Asiak aben itlod sik-a ay mantaoli isnan ili ay nay. Adiak pay taynan sik-a, mo adi et tongpalek amin di inkarik en sik-a,” kanan Diyos.

¹⁶ Siya et di kabangon si Jacob yan kanana, “Wada baw si Diyos sina yan adiak dinlaw sin dinmatngak.”

¹⁷ Gapo ta emegyat sisya, kanana, “Inayan pay din lugar ay nay tan panbebbeeyan baw en Diyos. Adi pay isna met laeng din segpan ed langit.”

¹⁸ Idi mapat-a pay, nasapas Jacob ay binmangon yan tinood na din bato ay inpongana ta say

panginemnemnemana sin naamag. Asi na sinoy-atan si lana ay mangidaton en Diyos.

¹⁹ Et nginadanana din ili sin kad-ana si Betel,* tan Luz din ngadana ed idi.

²⁰ Asi pag mansapata en Diyos ay mangwani, “Sik-a ay Diyos, mo komoyog ka ya omay-ayowan ka sin nay ay pandad-anak, yan mo omya ka sin makan ya bado ay kasapolak,

²¹ ya mo laton ay mantaoliak sin beey en amak, ikarik ay sik-a anggoy ay Yahweh di Diyos ko.

²² Din bato pay ay nay ay tinood kos na et say pandaydayawan di ipogaw en sik-a. Am-in abe di idawat mo en sak-en yan itaolik di inkasinpo na en sik-a.”

29

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

Din Nangasawaan Jacob

(29:14b-30; 30:22-26)

Asi pag itoloy Jacob ay mandad-an enggana ay sinmawang ed Haran. Et en nakitee sin kad-an da Laban down aben bomadbadang sin obla da. *(29:1-14a)*

^{14b} Idi inmey di esay bowan,

¹⁵ kanan Laban en sisya, “Ammok kayman ay mansin-ama ta, ngem lagboak sik-a pay dedan. Ibagam ngarud mo sinoy laydem si lagbom.”

¹⁶⁻¹⁷ Wada di doway anak Laban ay babassang ay da Lea en Raquel. Din pangpangoan ay si Lea,

---

* **28:19** Din olog di Betel et “beey en Diyos.”

nakapoy* din mata na. Mo din iyogtana pay ay si Raquel, mapmapteng di awak na yan napintas sisya.

¹⁸ Gapo ta laydelayden Jacob si Raquel, kanana, “Man-oblaak en sik-a si pito ay tawen mo itay-on mo ay asawaek si Raquel.”

¹⁹ Kanan pay Laban, “Agpos et kayman mo sik-a di mangasawa mo din odom ay ipogaw. Olay isna ngarud di panteteam ay man-obla.”

²⁰ Isonga pito ay tawen di nan-ob-oblaan Jacob ta way iyat na ay mangasawa en Raquel, ngem kaman owat sinkaattikan ay agew din panlikna na begew sin layad na en sisya.

²¹ Asi pag kanan Jacob en Laban, “Idawat mo et en sak-en din anak mo ta ibeey kos sisya, tan nakdeng din tawen ay tolagan ta.”

²² Siya di et inayagan Laban am-in din kailiana ta manpalti da sin kasal di anak na.

²³ Ngem sin siya di ay labi, imbis ta si Raquel di ipasgep na koma sin kad-an Jacob ta say daagena, inpasgep nas Lea. Et dinaag Jacob sisya. (

²⁴ Indawat aben Laban en Lea di esay bag-ena ay balasang ay si Zilpa ta say kabadang na.)

²⁵ Idi bomangon pay si Jacob sin napat-aana, kambaw si Lea di wada. Isonga inmey si Jacob en Laban yan kanana, “Apay nga say inyat mo di? Si Raquel met di inlagboak. Apay nga sinikapam sak-en?”

²⁶ Kanan Laban ay sinombat, “Baken min ogali kayman isna ay pangon-onaen ay mangiasawa sin iyogtan mo din pangpangoan.

---

* **29:16-17** Di esa abe ay kaiologan nina sin Hebreo et: *napintas din mata na.*

27 Awni ta malabas din dominggo ay nay ta makdeng din palpaltien mi para sin kasal. Asiak aben idawat si Raquel en sik-a ta asawaem, dalo et mo man-obla kas pito kasin ay tawen.”

28 Inaw Jacob din kanan Laban ay sana, et idi nakdeng din makadominggo ay doy, indawat Laban din anak na ay si Raquel en sisya ta asawaena.
(

29 Indawat na abe en Raquel din bag-ena ay balasang ay si Bilha ta say kabadang na.)

30 Et dinaag aben Jacob si Raquel, et say laylaydena mo si Lea. Asi pag man-obla en Laban si pito kasin ay tawen.

Idi inilan Diyos ay adi laylayden Jacob si Lea, sineg-anganas sisya et naganaganak, ngem si Raquel pay et basig. Idi nabayag yan maga pay laeng di anak na, man-apos si Raquel sin pangpangoana yan nanriri en Jacob. (29:31-35; 30:1-21)

31 32 33 34 35

30

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21

22 Idi siya di, ninemnem Diyos si Raquel. Sinongbatana din kararag na et mabalin ay man-anak sisya.

23 Et doy ay nanliton, et idi bemela yan lalaki. Asi kanan Raquel si ragsak na, “A siya, kinaan Diyos di kaibabainak tan inyaanas sak-en si anak.”

²⁴ Siya di ngingadanana din anak na ay doy si Jose* ay mangwani, “Sapay koma ta tapiian Diyos din anak ay nay si esa pay ay lalaki.”

²⁵ Idi nakdeng ay naianak si Jose, kanan Jacob en Laban, “May, palobosam kod sak-en ta somaaak sin ilik.

²⁶ Palobosam aben asawak ya din an-ak mi ay in-ob-oblaak sin nansilbiak en sik-a ta somaa kami. Ammom met damdama di kasiged di inyaat ko ay nansilbi en sik-a.”

Nanlogi sin dinmatngan Jacob ed Haran, nasurok ay dowanpo ay tawen di nanteanas di, asi komaan ay mantaoli sin ilin ama na ed Canaan. Sinpo ya esa di an-ak da ay lalaki. Enem di in-anak Lea, esa en Raquel, ya sagdodowa en da Bilha en Zilpa. Binmaknang abes baka, kalding, karnero, kamel, ya dangki. (30:27–31:55)

27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43

31

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21
22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40
41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55

32

*Din Nansaganaan Jacob Ay Nangabet En Esau
(32:1-13,20b-21)*

¹ Idi wada pay da Jacob sin danan, waday aanghel ay nangabet en daida.

---

* **30:24** Din olog di Jose et “sapay koma ta tapiana.”

² Idi inilan Jacob, kanana, “Da naey baw din sosoldadon Diyos.” Et nginadanana din lugar ay doy si Mahanaim.*

³ Idi siya di, wada day bag-en ay inpaon-onan Jacob ed Edom ay kad-an di pangpangoana ay si Esau.

⁴ Tinogonas daida ay nangwani, “Ibaga yo sin pangpangoan ko en naey di ipadamag Jacob ay mansilsilbi en sisya ay apo na. Ibaga yo abe en nakitetteeak en da Laban enggana ed wani tan nataktakak si nabayag sisi.

⁵ Ibaga yo pay en nabaknangak si baka, dangki, karnero, kalding, ya babag-en. Asi yo ibaga en enggay ninas ipadamag ko en sisya ay apok ta mo mabalin koma, siged di nemnem na en sak-en.”

⁶ Inmey din babag-en ay en nangibaga en Esau sin inbilin Jacob en daida. Idi nantaoli da pay, kanan da ay nangisodsod, “Inabat mi din pangpangoan mo sin danan. Omon-onod ay ena abten sik-a ay mangoykoyog si opat ay gasot ay lalaki.”

⁷ Idi dinngen Jacob din insodsod da ay sana, pe-teg ay inmegyat ya madanagan, isonga ginodwa na din kabeweg na pati din animal na et nansianenas daida,

⁸ tan ninemnem na ay mo labanen Esau din esay grupo, mabalin ay makalayaw din esay grupo.

⁹ Makdeng pay di, nankararag ay nangwani, “Sik-a ay Yahweh ay Diyos apok ay Abraham ya si amak ay Isaac, dengngem kod nan kedawek, tan sik-a met laeng di nangibilin en sak-en ay

---

* **32:2** Din olog di Mahanaim et “dowa ay sinkabeweg” ono “dowa ay pankamkampoan.”

mantaoliak sin kosto ay ilik ya toton-od ko ta asi ka pasigeden biyag ko.

¹⁰ Adiak maikari sin dakdake ay tolong ay indawdawat mo en sak-en ay mansilsilbi en sik-a. Ngem tinmolong ka pay dedan, tan sin nangadagak sin ginawang ay Jordan ed idi, sokod anggoy di itaktakin ko. Ed wani pay et daway grupon di ipogaw ya gamgameng ko di wada.

¹¹ Itoloy mo ngarud san tolong mo ta salaknibam dakami en Esau ay pangpangoan ko, tan nay ay omal-ali yan emegyatak tan mo et peslenas dakami am-in, pati din sin-iin-a.

¹² Ngem sik-a pay, inkarim ay pasigedem biyag ko ya paad-adoem aben polik ta kaman din kaadadon di darat sin benget di baybay.”

¹³ Idi nakdeng ay nankararag si Jacob, pinmili sin animal na ay idawat na en Esau,

^{14 15 16 17 18 19 20-21} et inpaon-ona na sin odom ay babag-ena, tan kanana en say iabog na en sisya ta balbalang mo pasinsiyaanas sisya sin pan-abtan da. Mo si Jacob pay, nantettee sin pankampoan da sin kad-an di ginawang ay Jabbok.

Din Nakidamaan Jacob Ed Peniel

(32:22-32)

²² Idi daan pay laeng mapat-a sin siya di ay labi, binmangon si Jacob et inayagana din daway asawa na ya din daway bag-ena ay babai ya din sinpo ya esa ay anak na ta ipaagadang nas daida sin ginawang ay sana.

²³ Asi na aben ipaagadang am-in din nabay-an ay gamgameng na

²⁴ et nataynan sisya ay eng-enggay na.

Idi siya di, wada et di sinmawang ay lalaki ay nakidama en sisya engganans dandani ay mapat-a.

²⁵ Idi pasalen din lalaki ay sana ay adi makaabak en Jacob, kadespeg sin lipad na et naikomsiw.

²⁶ Asi na kanan, “Omibolos ka kod, tan enggay mapatpat-a.”

Ngem kanan Jacob, “Sigaak, adiak ibolos sik-a enggana ay bindisyonam sak-en.”

²⁷ “Sinoy ngadan mo?” kanan din lalaki.

“Si Jacob,” insongbat na.

²⁸ Pag kanan din lalaki, “Manlogi ed wani, baken Jacob di ngadan mo mo adi et Israel,[†] tan ed idi way inabak mo ay ib-am ay ipogaw, yan ed wani abe, nakidama ka en Diyos yan nangabak ka.”

²⁹ Kanan pay Jacob, “Ibagam kod abe din ngadan mo.”

Ngem kanan din lalaki, “Dakey, adi ka damdamagen ngadan ko.” Asi na pag bindisyonan si Jacob et madipos.

³⁰ Et nginadanan Jacob din lugar ay sanas Peniel,[‡] tan kanana, “Nansango kami baw en Diyos, yan matmatagoak pay laeng.”

³¹ Maag-aggew sin kinmaan Jacob ed Peniel, yan manpilpilay ay mandad-an begew sin naikomsiw ay lipad na.

³² Say gapo na ay mo way paltien din Israelita, adi da isida sin lamlames di lipad enggana ed wani, tan din lamlames ay sana din dinespeg di kinadaman Jacob.

[†] **32:28** Din olog di Israel et “makidama en Diyos.”   [‡] **32:30** Din olog di Peniel et “ropan Diyos.”

*Din Nan-abtan Da Jacob En Esau Ya Din Nateyan
Da Raquel En Isaac*

Idi nan-abet da Jacob en Esau, laton ay nakaan bonget en Esau, et mayat di ngalatan da ay dow. Idi nakdeng di ngalatan da, naisian da Esau ay somaa ed Edom. Intoloy pay aben da Jacob ay emey ed Canaan.

Nankampo da ed Sekem et say nantean das nabaybayag. Pag dan man-etan ed Betel. Sin kawada das di, inkarin Diyos kasin en Jacob ay bindisyonanas sisya ya din poli na. Pag dan manlobwat ay emey ed Betlehem.

Idi wada da sin danan, nan-anak si Raquel. Nanpalpaligat ay nan-anak, et idi nakdeng ay inpabela na din moyang, natey. Ngem din anak na pay, laton ay natago, et ngingadanan Jacob si Benjamin. Asi na pag iponpon din bangkay asawa na et tinood na di bato ay mangipaila sin kad-an di naiponponana. Asi da ikanayon ay emey ed Mamre ay kad-an Isaac ay ama na.

Emey pay di nasurok ay sinpo ya dow ay tawen, natey si Isaac ay mantawen si 180, et inponpon din anak na ay da Esau en Jacob. (33:1-20; 35:16-20,27-29)

33

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

34

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21
22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

35

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21

Din Listaan Di An-ak En Jacob

(35:22b-26)

^{22b} Da naey di ngadngadan di sinpo ya dow a ay anak en Jacob.

²³ Din in-anak en Lea et si Ruben (ay din besag en Jacob), si Simeon, si Levi, si Juda, si Issakar, ya si Zebulun.

²⁴ Din in-anak pay en Raquel et da Jose en Benjamin.

²⁵ Din in-anak abe en Bilha ay bag-en Raquel et da Dan en Naftali.

²⁶ Din anak abe en Zilpa ay bag-en en Lea et da Gad en Aser. Am-in din anak Jacob ay sana et naianak da ed Mesopotamia.

^{27 28 29}

36

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21
22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40
41 42 43

37

Din Iniiitaw En Jose

¹ Intoloy da Jacob ay nanbeey ed Canaan ay ilin ama na ed idi.

² Naey pay di dad-at ay maipanggep sin naamag sin an-ak na ya ap-o na ay manlogi sin napasamak en Jose.

Idi mantawen si Jose si sinpo ya pito, nakikoykoyog sin aag-i na ay din an-ak en da Bilha en Zilpa ay asawan ama na. Daida di mangay-ayowan sin karnero ya kalding da. Yan waday insodsod na en ama na maipanggep sin inam-amag da ay lawa.

³ Si Israel pay, say laylaydena ay anak si Jose, tan say naianak sin enggay nakayana. Siya di waday inpaamag na ay nagayad ya naaltian ay bado et indawat na en Jose.

⁴ Idi inammoan din aag-i na ay sisya di laylayden ama da, kaliliget das sisya, isonga kabobonget di iyat da ay makingalat en sisya.

⁵ Sin namingsan, waday iniitaw Jose yan dinadat na sin aag-i na

⁶ ay nangwani, “Dengngen yo kod nan iniitaw ko.

⁷ Wada tako kano am-in sin payew ay manlablabed sin inani tako yan natood kano din nilabed ko. Din nilabed yo pay kano yan nilikob da din nilabed ko et nandokmog da en sisya.”

⁸ Sin nanngedan das di, kanan din aag-i na ay sana, “Ay kanam en manbalin kas ari ta iturayam dakami? Ay ado paabe na!” Et nasepsep ay malmaliget da en sisya begew din iniitaw na ay sana ya din inbaga na maipanggep sisi.

⁹ Idi siya di, nan-iitaw kasin si Jose yan kasinan dinadat sin aag-i na. Kanana, “Wada di kasinak iniitaw, yan inilak kano din agew ya din bowan ya sinpo ya esa ay talaw ay nandodokmog en sak-en.”

¹⁰ Dinadat na abe din iniitaw na ay sana en ama na, ngem niyamyaman ama na ay nangwani, “Ay maney pay sas iitaw! Ay kanam en dakami en inam ya din aag-im yan mandokmog kami en sika?”

¹¹ Siya di inapalan din aag-i nas sisya, ngem nemnenemnemen ama na mo sinoy layden ay kalien din iniitaw Jose ay sana.

*Din Nailakoan Jose Ya Din Inmeyana Ed Egipto
(37:12-35)*

¹² Waday namingsan ay inmey din aag-in Jose ed Sekem ta en da ipastol din animal das di.

¹³ Kanan Jacob en Jose, “Laydek ay emey ka ed Sekem ay pangipaspastolan di papangoam sin karnero ya kalding.”

“Aw adi,” kanana ay sinombat.

¹⁴ “En ka ilaen mo laton ay maga di napasamak en daida ya din pastol da. Asi ka mantaoli ay en mangibaga en sak-en,” kanan ama na. Et inpalobwat nas Jose sin tanap ed Hebron ay emey ed Sekem.

Somawang pay ed Sekem,

¹⁵ inilan di esay lalakis sisya ay lomikeliked sin kad-an di pastolan, yan kanana, “Sinoy an-anapem?”

¹⁶ “An-anapek din aag-ik ay mangipaspastol sin karnero ya kalding da. Ay ammom di kad-an da?” kanan Jose ay sinombat.

¹⁷ Kanan pay din lalaki, “Enggay nadipos da met, ngem didinngék ay kanan da en emey da ed Dotan.” Siya et di, inkanayon Jose ay emey ed Dotan, et dintengana din aag-i nas di.

¹⁸ Idi tinamang das sisya ay omas-asag-en, nantotolag din odom ay peslen da.

¹⁹ Kanan da, “Sana din ad-adoy iitaw na.

²⁰ Peslen tako et ta egasen tako sin esay bobon. Mabalin ay kanan tako en pinsen di maangat ay animal. Asi tako ilan mo siya ay temet-ewa din iniitaw na.”

²¹ Ngem idi dinngen Ruben ay pangpangoan da din plano da ay sana, inandiyana ay nangwani, “Adi tako peslen damdama!

²² Olay egasen tako anggoy sin bobon ay nay isnan lugar ay magay omili, tan lawa mo sakitan tako.” Say inbaga na di, tan panggep na ay ena enaten si Jose sin bobon ta ipasaa na en ama na.

²³ Domateng pay si Jose sin kad-an di aag-i na, kagamdot da en sisya et kakaan da sin naaltian ay bado na.

²⁴ Pag da en egasen sin bobon ay sana ay iwed danom na.

²⁵ Makdeng pay di, tinmokdo da ay mangan. Ngem magas Ruben tan waday inmeyana.

Idi mangmangan da, tinamang day grupon di ipogaw ay polin Ismael ya polin Midian ay omasasag-en ay napod Gilead. Nakakargaan din kamel das nangina ay kalkalasin di bangbanglo ya balsamo ay en da ilako ed Egipto.

²⁶ Siya di, kanan Juda, “Magay pansigdan tako met mo peslen takon iyogtan tako ya asi tako isaot din inyat na ay natey.

²⁷ Olay ilako tako et sin polin Ismael ay doy da ta adi tako peslen, tan iyogtan tako met dedan ay anak ama tako.”

²⁸ Inaw din aag-in Juda din inbaga na ay sana. Idi dinmateng din man-ilaklako ay doy, innat das Jose sin bobon et inlako da en daidas dowanpo ay palata et intakin da ed Egipto.

²⁹ Mantaoli pay si Ruben sin bobon ay napo sin inmeyana, naiwed si Jose. Kabisngit sin bado na tan palalo ay mansakit nemnem na.

³⁰ Pag en maitapi sin aag-i na yan kanana, “Naiwed si iyogtan tako ngay! Intoy iyat ko pay?”

³¹ Idi siya di, pinse day kalding et insiblaw da din nagayad ay badon Jose sin dada na.

³² Pag dan paiey en ama da yan inpaibaga da ay mangwani, “Dinteng mi nan nagayad ay bado. Biliem kod mo siya na din badon di anak mo.”

³³ Naimatonan ama da ay dagos yan kanana, “Siya met! Ay kambaw binisngibisngit ya kinan di maangat ay animal si Jose ay anak ko!”

³⁴ Kabisngit sin mismo ay bado na et manbados naamag si sako ta ipaila nay sakit di nemnem na. Nabayag ay inladingitanas Jose.

³⁵ Olay mo inmali am-in di anak na ay en mangliwliwa en sisya, siya met laeng ay adi kaliwliwa, tan kanana, “Bay-an yo, itoltoloy ko ay mangiladingit sin anak ko engganay mateyak ya maitapiak en sisya sin kad-an di ab-abiik di natey.”

³⁶

38

Da Juda En Tamar

¹ Sin siya di ay timpo, tinaynan Juda din aag-i na ay lallalaki sin kadondontogan et en nanbeey sin asag-en di lalaki ay taga-Adullam ay manngadan si Hira.

² Isdi ay inilan Juda di Canaaneo ay babai ay anak Sua et inasawa na.

³ Nawad-an et in-anak na di lalaki ay nginadananas Er.

⁴ Nan-anak kasin si esay lalaki yan nginadananas Onan.

⁵ Nan-anak pay kasin si esa ay lalaki yan nginadananas Sela. Wada da ed Akzib sin nanganakana.

⁶ Inpaasawan Juda di esa ay babai ay mangadan si Tamar sin inoona ay anak na ay si Er.

⁷ Ngem lawlawa di ogalin Er sin pangilan Diyos, isonga pinse nas sisya.

⁸ Pag kanan Juda en Onan, “Asawaem din tinaynan di pangpangoan mo, tan siya met di lebbeng na ay amagem ay bayaw na ta man-ipotot ka para sin natey ay pangpangoan mo.”

⁹ Ngem gapo ta ammon Onan ay adi maibilang ay anak na din ipotot na, ipogit na sin lota din similya na mo mandaag da en Tamar ta adi na ipototan din pangpangoana.

¹⁰ Basol sin pangilan Diyos din doy ay amamagen Onan, isonga pinse na abes sisya.

¹¹ Idi siya di, kanan Juda en Tamar ay innapo na, “Somaa ka pay laeng sin beey amam, ngem adi ka makias-asawa ta sed-em ay madakdake si Sela.” Say kanana di tan madandanagan into et mo matey abes Sela ay kaman din pangpangoana. Et sinmaas Tamar sin beey da ama na.

¹² Idi malabas di katawetawen, natey din anak Sua ay asawan Juda. Makdeng pay din timpo ay nangiladladingitanan asawa na, nantikid ed Timna ay panpokpokisan da si karnero na. Nankoyog da sin gayyem na ay si Hira ay taga-Adullam.

¹³ Idi nadamag Tamar ay inmey din katogangana ed Timna ta en da manpokis sin karnero na,

¹⁴ sinokatana din bado na ay badon di balo. Kinomotana din ropa na yan en tinmokdo sin

segpan di ili ay Enaim ay say danan ay emey ed Timna. Say ninemnem na di, tan ammo na ay enggay nadakdake si Sela, ngem adi pay laeng ipaasawan Juda en sisya.

¹⁵ Idi inilan Juda sisya, inpagarup na en esa ay hostess, tan kinomotana din mata na.

¹⁶ Et sinmag-en si Juda en sisya sin igid di kalsada yan tinolag na ay mandaag da, tan adi na inmatonan ay sisya baw din innapo na. Pag kanan Tamar, “Sino ngin di idawat mon sak-en ta asi ta mandaag?”

¹⁷ Kanan Juda, “Ibaak to di mangidawat en sik-a si anak di kalding ko.”

Songbatan pay Tamar yan kanana, “Laydek mo omya ka si mangipasigurado ay idawat mo sa.”

¹⁸ Idi sinalodsod Juda mo sinoy laydena ay alaen, say kindaw na din singsing, bilko ya din baston Juda. Indawat na dadi et nandaag da yan nasikogan si Tamar.

¹⁹ Idi sinmaas Tamar, kinaana din in-abbong nas ropa na yan inosal na kasin din badon di nalasang.

²⁰ Idi inbaan Juda si Hira ta ena idawat din kalding ya taoliena din singsing, bilko ya baston, iwed si Tamar ay dintengana.

²¹ Nandamag si Hira sin lallalaki ed Enaim yan kanana, “Into din hostess ay doy ay mansesed sin segpan di ili?”

Ngem kanan da, “Maga met di hostess isna.”

²² Isonga nantaoli sin kad-an Juda yan kanana, “Iwed met din babai ay nadtengak yan kanan abe din omilis di en maga polos di kaman nidi di obla na ay babai sin isdi.”

²³ Pag kanan Juda, “Mo siya sa, olay bay-am ta oka na din ina na ay pakasiguradoana, tan adi pay somiyek da et di ipogaw. Olay tan inpaitolod ko met din anak di kalding ay nay yan magas sisya.”

²⁴ Malabas pay di tolo ay bowan, waday nangi-padamag en Juda ay masikog si Tamar tan nakikamalala. Inbilin ngarud Juda ay ibela das Tamar ta pooan da.

²⁵ Idi inbela das Tamar, waday inpaibaga na sin katogangana ay kanana, “Din akin oka isnan singsing, bilko ya baston yan say aman din sikog ko ay nay. Imatonam kod mo sinoy akin oka en dana.”

²⁶ Asi pag imatonan Juda ay oka na dadi et kanana, “Nalinlinteg iman din babai ay doy mo sak-en, tan adiak iman inpaasawas Sela ay anak ko en sisya.” Et adi na kasin dinaag si Tamar.

²⁷ Idi domteng din timpo ay pan-anakan Tamar, naammoan ay singin din sikog na.

²⁸ Sin panpalpaligatana, inpabelan din esay moyang din takkay na et tinngel din manpa-paanak din takkay na ay sana, pag nan galotan si manbalanga ay sinolid. Kanana, “Sinay di nangon-ona.”

²⁹ Ngem innat din moyang din takkay na yan namangpango din kasingina. Et kanan din manpapaanak ay masmasdaaw, “Apay nga sik-a et di nangon-ona?” Et nginadananas Perez.

³⁰ Pag omonod din nagalotan di takkay nas manbalanga ay sinolid et nginadanan das Zera.

39

Din Naamag En Jose Begew Sin Asawan Potifar

¹ Mo si Jose pay, indateng din polin Ismael ed Egipto et inlako das sisya en Potifar ay kapitan di gogowardiyang di ari.

² Gapo ta wadas Diyos en sisya, siged di pantongpalan di olay sino ay am-amagena yan nakitettee sin beey di among na.

³ Idi inilan Potifar ay wadas Diyos en sisya ay mangipasasiged sin pantongpalan di amin ay am-amagena,

⁴ napnek en sisya, yan dinotokanas sisya ay kakoykoyog ya kabadang na. Intalek na abe en sisya din beey na ya am-in di gamgameng na ta sisya di makaammo.

⁵ Nanipod sisi, binindisyonan Diyos si Potifar ya am-in da ay bemeey begew en Jose, yan pinasiged na ya inpaad-ado na amin di gamgameng na sin beey na ya daga na.

⁶ Gapo ta intalek Potifar en Jose am-in di gamgameng na, maga di masapol ay nemnememena powiray makan.

Asi et gowapo abe si Jose yan mapmapteng di awak na.

⁷ Isonga baken nabayag yan inaklongan asawan Potifar sisya yan kanana, “En ta mandaag.”

⁸ Ngem sigaana ay nangwani, “Lawa damdama na! Ammom ay maga di siyat asikasoen among ko sin beey ay nay mo wadaak isna, tan dinotokana od sak-en ay makaammo sin am-in ay gamgameng na.

⁹ Nais-o abe din lebbeng ko sin beey ay nay sin lebbeng na yan maga met iman di kinayyawana en sak-en powiras sik-a, tan sik-a di asawa na.

Isonga adi mabalin ay amagek san lawa ay ibag-bagam, tan bomasolak en Diyos.”

¹⁰ Yan olay mo ipilit din asawan Potifar ay mangawis en sisyas inag-agew, inpapasnek na pay dedan ay manigaan ya adi aben makikadkadwa en sisya.

¹¹ Idi siya di, waday namingsan ay sinenggep si Jose sin beey ta amagena din obla na, yan kambaw maga di odom ay bag-en sidi.

¹² Siya et di kaipakod din asawan Potifar sin bado na yan kanana, “En ta mandaag ay!” Ngem katagtag si Jose et binmela, isonga nataynan din bado na sin takkay din babai.

¹³ Idi inilan din babai ay tinaynana din bado na sin nanagtagana ay binmela,

¹⁴ kaayag sin babag-ena yan kanana en daida, “Ilaen yo kadi! In-alin asawak san Hebreo ta ibabbainas datako! Sinenggep isnan kowartok ta pilitena komas sak-en, ngem nankilaladak.

¹⁵ Idi siya di, katagtag ay binmela, ngem kambaw tinaynana din bado na ay nay sin kad-ak.”

¹⁶ Indolin din babai din bado ay doy sin kad-ana engganay sinmaas Potifar ay among Jose.

¹⁷ Asi na aben isodsod en sisya ay nangwani, “Din doy bag-en ay Hebreo ay in-alim sina, sinenggep sin kowartok ta pilitena komas sak-en.

¹⁸ Ngem nankilaladak, isonga katagtag ay binmela yan tinaynana din bado na ay nay sin kad-ak.”

¹⁹ Idi dinngen din among Jose din insodsod asawa na, palalo di bonget na.

²⁰ Kaipadpap en Jose et kaipabalod sin kad-an di balod di ari. Et say nantetteana.

²¹ Ngem olay sin balodan, wada pay si Diyos en sisya ay mamadbadang, isonga mapnek din gowardiya en sisya.

²² Inpolang na ngarud en Jose din gagait na ay balod ya din amin ay maamag sin balodan.

²³ Siya di, basta obla ay naitalek en Jose, adi masapol ay asikasoen din gowardiya, tan wadas Diyos en Jose ay mamadbadang en sisya, isonga siged amin di pantongpalan din am-amagena.

40

Din Nangiologan Jose Sin Iniitaw Di Gait Na Ay Balod

¹⁻² Idi nabaybayag, waday doway opisyal di ari ed Egipto ay binmasol en sisya, ay din ap-apon di mantagtagay si tapey ya din ap-apon di man-otos tinapay. Isonga inbonget nas daida

³ et inpabalod na sin balodan ay partin di beey di kapitan di gowardiya ay kad-an Jose met laeng.

⁴ Gapo ta nangato ay opisyal din doway ay nay, dinotokan din kapitan si Jose ay mansilbi en daida.

Idi nabaybayag da sin balodan,

⁵ waday esay labi ay nan-iitaw da ay doway, yan ammo da ay way layden din iniitaw da ay kalien.

⁶ Idi mapat-a, inmey si Jose sin kad-an da. Inila na ay madandanagan da

⁷ yan kanana en daida, “Apay nga mansasadot kayo ed wani?”

⁸ “Aw ngarud, tan nan-iitaw kami ay doway labi, yan maga polos di makaiolog sin layden di iitaw mi ay kalien,” kanan da.

“Si Diyos anggoy di mangidawat si laing ay mangiolog sin iitaw. Ibaga yo kod en sak-en din iniitaw yo ay sana,” kanan Jose.

⁹ Nangon-ona din mantagtagay ay nandad-at yan kanana, “Siya na din iniitaw ko. Wada kanoy wakan di obas sin sangok

¹⁰ ay toloy panga na. Idi katobtobo na, nanbonga yan nanlames. Sinkaattikan abe yan naom din lames na.

¹¹ Gapo ta iin-genak baw din tasan di ari, pino-gopog ko din obas yan inpespes ko din danom na sin tasa ay sana. Asiak en itagay sin ari. Siya sa di iniitaw ko.”

¹² “Siya na di olog na,” kanan Jose ay nanongbat. “Din toloy panga na ay doy yan toloy agew di,

¹³ tan mo malabas di toloy agew, pasinsiyaan daka sin ari yan pataolien daka sin sigod ay oblam ta kasin kan itagtagay din inomena ay kaman din inyaat mo ed idi.

¹⁴ Mo kasin pay somiged di biyag mos di, pangaasim kod ta nemnemem sak-en yan ibagam kod sin ari din maipanggep en sak-en ta mo mabalin koma, ibolosanas sak-en sin balodan ay nay.

¹⁵ Tan pilit ay inmitagtag da dedan sin ilin di Hebreo, yan olay isnan ed Egipto, maga polos di inamag ko si omanay si maibalodak,” kanan Jose.

¹⁶ Idi dinngen din ap-apon di man-ot-otos tinapay din siged ay olog di iitaw di kadwa na, kanana abe en Jose, “Mo din iniitaw ko pay, wada kanoy tolo ay baskit ay napay-an si tinapay ay inaagtok.

¹⁷ Din nakin kayang et napnos am-in ay kalasin di tinapay ay para sin ari. Asi et wada baw di titit ay mangmangan sin tinapay ay sana.”

¹⁸ Kanan aben Jose, “Din olog aben di iniitaw mo et siya na. Din toloy baskit yan toloy agew met laeng,

¹⁹ tan mo emey di toloy agew, ipapoton din ari din toktok mo. Asi daka ibay-at sin posti et kanen di titit din lamlames mo.”

²⁰ Sin maikatlo ay agew, nanpalti din ari ta silibrarana din agew ay naianakana, et inpaayag na am-in di tuturay di ili. Asi na aben ipaayag sin kad-an da din ap-apon di mantagtagay ya din ap-apon di man-ot-otos tinapay.

²¹ Din ap-apon di mantagtagay, pinataoli na tet-ewa sin sigod ay obla na.

²² Mo din kadwa na pay, inpabay-at na sin posti. Et natongpal am-in din kanan Jose.

²³ Asi et dadlon nilinglingan din ap-apon di mantagtagay si Jose.

41

Din Nangiologan Jose Sin Iniitaw Di Ari

¹ Malabas pay di doway tawen, nan-iiitaw abe din ari ed Egipto. Wada kanos sisya ay pinmipika sin benget di ginawang ay Nile,

² yan inila na kanoy pito ay baka ay malames ya mankanapteng ay binmela sin danom, et man-alab das di.

³ Idi siya di wada kasin di pito ay baka ay binmela, ngem nabigobigot da ay mabilang din tatadlang da. Inmey da kano sin kad-an di pito ay mankalalames,

⁴ yan kakan da sin mankalalames ay sana. Pag igibek din ari.

⁵ Idi kasin naseyep sisya, nan-iitaw kasin, yan inila na kanoy pito ay leg-ey sin esay poon ay namoslingan di lames na.

⁶ Maaw-awni kano abe yan sinmimit ya gin-mabay di pito abe ay leg-ey ay nanakpes di lames na tan kinset di man-atong ay dagem.

⁷ Yan kaikom-ot da sin namoslingan di lames na. Asi kasin bomangon din ari yan kambaw iitaw anggoy.

⁸ Idi mapat-a pay, madandanagan sisya, isonga inpaayag na am-in din nalaing ay manpontos ya mankotom sin ili da ed Egipto ta damagena en daida mo sinoy layden din iitaw na ay kalien. Ngem idi dinad-at na en daida, maga di makaibaga sin olog na en sisya.

⁹ Idi siya di, kanan din mantagtagay, “Apo Ari, manemnem ko din nankolangak ed idi.

¹⁰ Inbonget mos sak-en ya din ap-apon di man-ot-otos tinapay. Et inpabalod mos dakami sin kadan di beey di kapitan di gowardiya.

¹¹ Waday esay labi ay nan-iitaw kami ay doway yan ammo mi ay waday layden din iniitaw mi ay kalien.

¹² Wada abey baro ay Hebreo ay bag-en di kapitan di gowardiya ay naitapian mi sin balodan. Idi dinad-at mi en sisya din iniitaw mi, inbaga na din laydena ay kalien.

¹³ Yan natongpal iman din inbaga na, tan mo sak-en yan inmipataoli ka sin sigod ay oblak, ngem din kadwak pay et inpabay-at mos sisya.”

¹⁴ Idi dinngen din ari din inbagan di mantagtagay ay sana, inpaayag nas Jose et dalasen da ay

en mangibolos sin balodan. Idi nanpapokis ya nansokat pay sisya, sinenggep sin kad-an di ari.

¹⁵ Kanan din ari, “Waday iniitaw ko, yan maga polos di makaiolog. Isonga inpaayag kos sik-a tan basta denggem kano di iitaw yan ammom di laydena ay kalien.”

¹⁶ Sinombat si Jose yan kanana, “Adiak kabaelan, ngem si Diyos pay et kabaelana ay mangiolog ay kosto.”

¹⁷ Pag kanan din ari, “Din iitaw ko pay et pinmipikaak kano sin benget di ginawang ay Nile,

¹⁸ yan inilak di pito ay baka ay mankalalames ya mankanapteng ay binnela sin danom, et ilogi da ay man-alab sin benget di ginawang.

¹⁹ Ngem siya et di, wada kasin di pito ay baka ay binnela, ngem nabigobigot da ay mabilang tadlang da. Lawlawa da ay baka. Maga polos di inil-ilak si kaman dadi sin intiro ay Egipto.

²⁰ Din doy da ay nabigobigot ay baka, kakan da sin mankalalames,

²¹ ngem maga di kailasinana ay kinan da, tan siya met laeng ay nabigobigot da. Pagak igibek.

²² “Idi naseyepak kasin, nan-iitawak kasin yan inilak kanoy pito ay leg-ey sin esay poon ay namoslingan di lames na.

²³ Maaw-awni abe yan sinmimit ya ginmabay di pito abe ay leg-ey ay nanakpes di lames na tan kinset di man-atong ay dagem.

²⁴ Asi kaikom-ot da sin namoslingan di lames na. Dinad-at ko din doway iitaw ko ay nay sin nalalaing ay manpontos, ngem maga en daida di makaiolog.”

²⁵ Kanan pay Jose, “Apo Ari, inpaiitaw Diyos en sik-a din doway iitaw mo ay sana ta maammoan din amagenan to. Man-iso di olog da ay dowa.

²⁶ Din pito ay baka ay malames ya din pito ay leg-ey ay namoslingan di lames na et pito ay tawen din olog dadi.

²⁷ Din pito abe ay baka ay nabibigot ya din pito ay leg-ey ay kinset di dagem et pito ay tawen di betil.

²⁸ Kaman met laeng din inbagak ed kaonyan, ay inpaammon Diyos en sik-a din amagenan to.

²⁹ Tan wadan to di pito ay tawen ay aped na ay ad-adoy lames di molmola ya kakaiw sin intiro ay ili ay Egipto.

³⁰ Asi maisokat di pito abe ay tawen ay betil, et maliw-an din siged ay biyag sin nangon-ona ay tawen, tan enggay maabosan din ili ay nay si makan.

³¹ Et adi manemnem din kinabaknang di ili sin nangon-ona ay tawen, tan palalo ay kaeegyat din betil ay maodi.

³² Siya sa din olog di iitaw mo. Din nangipid-waam abe ay nan-iitaw, laydena ay kalien en enggay kineddengnan Diyos din maamag ay nay yan adi aben mabayag di katongpalana.

³³ “Isonga din iyat mo koma ay apo, man-ila kas nanemneman ya nalaing ay ipogaw ta say makaammo sin ili ay nay.

³⁴ Mandotok ka abes tuturay ay en mansingil sin inkaliman di anien di ipogaw sin omali ay pito ay tawen ay siged di apit.

³⁵ Iyaam abe daida si lebbeng da ay mangiol-nong sin inkalima ay sana ta idolin da ya bantayan

da sin inil-ili.

³⁶ Tan mo say iyat mo di, mawaday reserba takos makan yan maga di madagaangan mo domteng din pito ay tawen ay betil,” kanan Jose.

Din Nadotokan Jose Ay Man-gobernador Ed Egipto

³⁷ Idi siya di, inaboloyan din ari ya din tuturay di ili din planon Jose ay sana

³⁸ yan kanan din ari en daida, “Magan samet di datngen takos odom ay ipogaw ay kawadaan di Ispiriton di Diyos.”

³⁹ Pag nan kanan en Jose, “Sik-a met laeng di nangipaammoan Diyos sin amin dana, isonga magan samet di mas nanemneman ya nalaing mo sik-a.

⁴⁰ Sik-a ngarud di makaammo sin tuturay ko ay nay, ya am-in abe di ipogaw ko et patien da din ibagam. Sak-en anggoy di nangatngato mo sik-a.

⁴¹ Et nay dotokak sik-a ay man-gobernador isnan intiro ay ili ay Egipto.”

⁴² Sin nangwanian di aris di, kinaana din singsing na ay naigolitan di malkan di ari et inpeey na sin gomot Jose. Nanbadoena abe sin kasisigedan ay nagayad ay bado yan kinekeanas balitok.

⁴³ Indawat na abe en sisya din maikadwa ay kalisa na ta say panloganana yan wada abey mamangpango mo sisya ay manbogbogaw, “Iay-ayedan yo! Iay-ayedan yo!”* Siya sa din inyat di ari ay nangdotok en Jose ay man-gobernador sin intiro ay ili ed Egipto.

---

* **41:43** Di esa abe ay kaiologan nina sin Hebreo et: *“Mandokmog kayo! Mandokmog kayo!”*

44 Kanana abe en sisya, “Sak-en di ari pay laeng, ngem tet-ewa pay dedan ay maga polos di mandigo mo adim ipalobos.”

45-46 Nginadanana abes Jose si Zafenat Panea ay ngadan di taga-Egipto, asi na iyaan si balasang ay asawa na. Din balasang ay sana et si Asenat ay anak en Potifera ay padi ed Heliopolis.

Tolonpo di tawen Jose sin nangilogiana ay mansilbi sin ari ed Egipto. Et en nanliklied sin intiro ay ili ay Egipto.

47 Sin pito ay tawen ay siged di apit,

48 inpaolnong Jose din inanin di ipogaw sin esa ya esa ay ili et inpadolina sin agamang das di.

49 Aped na ay tinmapog din naidolin ay kaman din kaad-adon di darat sin benget di baybay, isonga inpasaldeng Jose ay mangipabilang sin maipenpenpen.

50 Sin daan domteng di betil, namidwa ay nananak din asawan Jose ay si Asenat.

51 Din besag da ay lalaki et nginadanan Jose si Manasses,[†] tan kanana, “Inpalingling Diyos en sak-en din ligat ko ya din toton-od ko.”

52 Lalaki abe din maikadwa, et nginadanan Jose si Efraim,[‡] tan kanana, “Inyaan Diyos sak-en si anan-ak sin ili ay nay ay napaligatak.”

53-54 Idi siya di, tinmet-ewa din inpadton Jose. Idi nakdeng din pito ay tawen ay siged di apit, naisokat din pito ay tawen ay betil. Wada abey

---

[†] 41:51 Mais-o di kadngean di Manasses sin kalin di Hebreo ay din olog na et “omipalingling.” [‡] 41:52 Mais-o di kadngean di Efraim sin kalin di Hebreo ay din olog na et “namidwa ay nan-anak.”

betil sin odom ay kailiili, ngem ed Egipto pay, sobra pay laeng di makan.

⁵⁵ Idi madagaangan abe din taga-Egipto, en da nankedaw si kanen da sin ari, yan kanan din ari, “En kayo ilan si Jose yan pasien yo amin ay ibagana.”

⁵⁶ Idi nasepsep din betil sin intiro ay ili ed Egipto, inpabokat Jose din kaagaagamang et nan-ilakos makan sin taga-Egipto.

⁵⁷ Ad-ado abey ipogaw ay inmey ed Egipto ay napo sin addawi ay il-ili ta en da manaoy en Jose, tan nakaro abe din betil sin kad-an da.

42

Din Inmeyan Din Aag-in Jose Ed Egipto Ay En Manaoy

¹ Idi inammoan Jacob ay wada di pansaoyan si makan ed Egipto, kanana sin an-ak na, “Adi tako owat tomotokdo,

² tan wada kano di makan ed Egipto. En kayo kod manaoy sidi ta adi tako matey si dagaang.”

³⁻⁵ Siya di inmey din sinpo ay papangoan Jose ed Egipto ta en da manlakos kanen da, tan nakaro abe din betil ed Canaan. Ngem si Benjamin pay ay kosto ay iyogtana, adi pinalobosan Jacob ay makeey tan emegyat into et ya waday mapasamak en sisya.

Domateng pay din aag-in Jose ed Egipto, naitapi da sin odom ay kaipoipogaw ay en nanaoy.

⁶ Gapo ta si Jose di gobernador di ili, ya sisya met laeng di nangilaklakos makan sin napo sin odom ay kailiili, en da mandokmog ay manyakog-ong en sisya.

⁷ Idi inilan Jose din aag-i na, naimatonana ay dagos, ngem nginalat nas daida ay kaman dan mangili yan kanana ay namodtak, “Intoy napoan yo?”

“Napo kami ed Canaan ay en manaoy,” kanan da ay sinombat,

⁸ tan kambaw adi da naimatonan sisya.

⁹ Pag nemnemen Jose din iniitaw na ed idi ay maipanggep en daida yan kanana, “Ispay kayon samet! Inmali kayo isna ta siimen yo din ili mi ay nay mo waday pankapoyana.”

¹⁰ “Aga met ay apo,” kanan da. “Ibilang min awak mi ay bag-en mo yan tet-ewa met ay din panggep mi anggoy ay inmalis na et ta manlako kamis kanen mi.

¹¹ Siag-i kami am-in. Tet-ewa met nan ibagbaga mi, baken kamin ispay.”

¹² “Ado na! Inmali kayo isna ta siimen yo nan ili mi,” kanan Jose ay sinombat.

¹³ Asi da et kanan, “Apo, dakami din anak di esay nakay ay manbeey ed Canaan. Sinpo ya dow a kami koma ay siag-i, ngem nataynan din inoodi sin kad-an ama mi yan namaga abe din esa.”

¹⁴ “Iso met,” kanan pay Jose. “Ispay kayo tet-ewa.

¹⁵ Ngem padasek dakayo mo tet-ewa din inbaga yo. Isapatak sin ngadan di ari ay adi kayo komakkaan isna mo adi omali din iyogtan yo ay sana.

¹⁶ Pomili kayos esa en dakayo ta ena ton-oden dowan pay mataynan din odom sin balodan eng-ganas maammoak mo tet-ewa din inbaga yo. Mo

baken pay tet-ewa, say dadlonak pangammoan ay ispay kayo.”

¹⁷ Idi nakdeng ay inbaga na di, inpabalod nas daida si toloy agew.

¹⁸ Sin maikatlo ay agew, kanan Jose en daida, “Sak-en di ipogaw ay mamati en Diyos, isonga adiak peslen dakayo dalo et mo onodan yo din ibagak.

¹⁹ Mo tet-ewa ay matalek kayo ay ipogaw, olay esa di mataynan isnan balodan. Din odom pay en dakayo et mabalin ay en yo isaa din lakoan yo ay makan sin madagdagaangan ay pamilya yo.

²⁰ Ngem masapol ay koyogen yo din inoodi ay iyogtan yos na ta say mangipaneknek sin katetewan di inbaga yo ta say adiak peslen dakayo.”

Inaw da din kanan Jose ay sana

²¹ yan kanan da ay manngangat, “Nay mapaligatan tako ed wani begew sin inamag tako sin iyogtan tako ed idi. Tan inila tako gamin din ligat na ya din sakit di nemnem na sin nan-adawagana en datako ngem tineteweng tako dedan. Siyan samet di begew ay naabotan tako sin ligat ay nay.”

²² Kanan aben Ruben, “Inbagak dedan en dakayo ay adi yo amagen di lawa en sisya, ngem adi yo tomet inkaskaso. Yan nay et ay ikaro tako din nateyana.”

²³ Say inbaga da di tan adi da iman ammo ay maawatan Jose din kali da, tan nanipod sin dinmatngan das di, waday inayagan Jose ay mangiololog.

²⁴ Siya di et kinmaan si Jose ay en man-oga. Idi mabalin ay makakali, nantaoli sin kad-an da yan

inkasinas Simeon, et inpabalod na sin sangoanan da am-in.

Din Nantaolian Di Aag-in Jose Ed Canaan

²⁵ Idi siya di, binilin Jose din babag-ena ta pon-en da din sakon di aag-i nas bakakew ya ta ikos-nong da din pilak ay inbayad di esa ya esa sin sako na. Inbilina abe ay iyaan das baon ay omanay sin danan. Idi nakdeng di,

²⁶ inpakargan din aag-i na din nilakoan da ay bakakew sin dangki da et manlobwat da.

²⁷ Idi nalabi, naspad da sin danan ta say pan-iyanan da. Bokatan pay di esa din sako na ta pakanenan dangki na, yan kambaw wada et din pilak na ay naisasapew sin bakakew.

²⁸ Kinaliana din aag-i na yan kanana, “Ilan yo kadi! Intaoli dan pilak ko! Naey sinan sakok.” Isonga palalo ay madandanagan da, yan man-asisin-eng das egyat da yan kanan da, “Ay apaw na! Sino ngin na ay inamag Diyos en datako?”

²⁹ Domateng da pay sin kad-an ama da ed Canaan, insodsod da en sisya am-in di napasamak en daida.

³⁰ Kanan da, “Binmodtak din gobernador ed Egipto ay nakingalat en dakami. Pinabasol nas dakami ay man-is-ispay kano sin ili da.

³¹ Insongbat mi en, ‘Baken kamin ispay, tet-ewa met din ibagbaga mi.

³² Sinpo ya dowa kami koma ay siag-i ay anak di esay nakay ed Canaan, ngem namaga din esa yan din kotit pay, nataynan sin kad-an ama mi,’ kanan mi en sisya.

³³ Siya di et kanan din gobernador ay sana, 'Din pangammoak ay tet-ewa din ibagbaga yo et mataynan din esa en dakayos na dowan isaan din odom din bakakew para sin madagdagaangan ay pamilya yo.

³⁴ Asi kayo mantaolis na ay mangitakin sin inoodi ay iyogtan yo ay sana ta say pangammoak ay baken kayon ispay. Asiak ipataoli din nababalod ay agi yo et olay intoy em-emeyan yos na ay manlakos kanen yo, 'kanana,' kanan din aag-in Jose ay nangistorya.

³⁵ Idi inbokbok da din insako da, wada et din pilak ay inbayad da ed Egipto et inmegyat da amin, pati din ama da ay si Jacob.

³⁶ Kanan Jacob en daida, "Adi pay neyneyna yan abosen yo din anak ko. Namaga si Jose, namaga abes Simeon, yan nay et ay layden yo ay itagtag abes Benjamin. Sak-en met laeng di mapaligatan issa."

³⁷ Siya di, kanan Ruben en ama na, "Mo adiak itaolis Benjamin en sik-a, olay peslem din doway anak ko ay lalaki. Basta italek mo en sak-en, itaolik met laeng."

³⁸ Ngem inandiyan Jacob ay nangwani, "Adi mabalin ay makeey si Benjamin en dakayo, tan natey din pangpangoana yan sisya pay di es-esa ay anak ko. Mo itakin yo sin emeyan yo yan waday mapasamak en sisya, mateyak si sakit di nemnem ko, tan enggay nakayak."

43

Din Maikadwa Ay Inmeyan Di Aag-in Jose Ed Egipto

¹ Idi siya di, kinmarkaro din betil ed Canaan,
² engganas inabos da Jacob din sinaoyan da ed Egipto. Pag nan kanan sin an-ak na, “Mantaoli kayo ed Egipto ta en kayo manlakos at-atik ay kanen tako.”

³ Asi et kanan Juda, “Aw a, ngem din turay ay doy ed Egipto yan dadlonan pinaegyat dakami ay nangwani, ‘Adi yon ipidpidwa ay manpaila en sak-en mo adi yo itakin din iyogtan yo.’

⁴ Mo ipalobos mo ay makeey din iyogtan mi, en kami manlakos kanen tako.

⁵ Mo sigaam pay, bal-o na ay adi kami emey, tan inbagan dedan din turay ay adi mabalin ay kasin min ilaen sisya mo maga din iyogtan mi.”

⁶ Kanan pay Jacob, “Dakayo di gapon di ligat ko ay nay, tan inbaga yon tomet en sisya ay way esay agi yo.”

⁷ “Aw kayman,” kanan da ay sinombat, “ngem inpidwapidwan din turay ay sana ay manalodsod maipanggep en dakami ya din pamilya mi. ‘Ay dedas ama yo? Ay wada pay di agi yo?’ kanana. Kapilitan ay songbatan mi din salodsod na. Ay tan ammo mi ay ibaga na ay ton-oden mis Benjamin?”

⁸ Kanan aben Juda en ama da, “Ipalobos mo kod ay makikoyog en sak-en ta emey kami ay dagos ta say adi tako mabtil.

⁹ Isapatak ay owayak en sisya. Mo adiak itaoli en sik-a, olay pabasolem sak-en si eng-enggana.

¹⁰ Mo doy ya adi koma nataktak din emeyan mi, namidwa koma ay inmey ya nantaoli kami.”

¹¹ Siya di et kanan ama da en daida, “Mo siya sa, man-a kayo ngarud sin kasigedan ay wadas nan ili tako ta say itakin yo ay idatdateng sin gobernador.

Din alaen yo yan balsamo, anig, kakalasin di bangbanglo, mirra, ya din kanginaan ay lames di kaiw.

¹² Doblíen yo abe din itakin yo ay pilak, tan masapol ay itaoli yo din naípeey sin sako yo. Siguro, owat kamali di.

¹³ Itakin yo aben iyogtan yo ta emey kayo ay dagos.

¹⁴ Sapay koma ta iturong din Manakabalin ay Diyos di nemnem din gobernador ta seg-anganas dakayo yan ipalobos na ay makisaas da Benjamin en Simeon. Mo sak-en pay, mo kapilitan ay maawananak si anak ko, maawananak dedan.”

¹⁵ Siya di inan din siag-i din maidatdateng sin gobernador ya din pilak et nanlobwat da ay emey ed Egipto ay nangikoyog en Benjamin. Domateng da pay sidi, en da nanpaila en Jose.

¹⁶ Idi inilan Jose ay wadas Benjamin, kanana sin bag-en ay makaammo sin beey na, “Itlod mo da naey sin beey ko et pomalti kas isida mi ay animal, tan makialas dosi da en sak-en.”

¹⁷ Tinongpal din bag-en din intogon Jose ay sana, et initlod na din siag-i sin beey na.

¹⁸ Domatdateng da pay sin beey, emegyat da yan kanan das nemnem da, “Inpaitlod nas datakos na tan begew din pilak ay naitaoli sin sako tako ed idi. Dompap dan samet ta panbalinen das datako ay bag-ena ya alan dan dangki tako.”

¹⁹ Idi sinmawang da sin pantew di beey, kanan da sin bag-en Jose,

²⁰ “Apo, wada kod di ibaga mi. Inmali kamis na sin namingsan ay en nanlakos makan.

²¹ Asi et idi naspad kami sin danan ta man-íyan kamis di, binokatan mi din sako mi, yan siya di

nangammoan mi ay naisapesapew sin sakon di esa ya esa din kosto ay pilak ay inbayad mi. Nay ay itaoli mi en sik-a,

²² yan wada abey intakin mi ay bayad di kasin min lakoan. Toan adi mo sinoy nangipeey sin pilak sin sako mi.”

²³ “Laton, adi kayo emeg-egyat,” kanan din bag-en ay sinombat. “Din Diyos yo ay Diyos aben ama yo di nangipeey sin sako yo, tan inawat ko met kayman din bayad yo.” Pag komaan ay en mangayag en Simeon et indateng na sin kad-anda.

²⁴ Asi na ipasgep daida sin beey et iyaanas danom ta owasan dan siki da. Pinakana abe din dangki da.

²⁵ Mo din siag-i pay, insagana da din idawat da en Jose mo somaa sin alas dosi, tan inammoan da ay makiokob da en sisya.

²⁶ Domateng pay si Jose, nandokmog ya nanyakog-ong da ay nangidawat sin indateng da.

²⁷ Kinomosta nas daida et pag nan kanan, “Ay deda din ama yo ay nakay ay inbaga yo en sak-en ed idi? Ay mabikas pay laeng?”

²⁸ “Aw yan, din baam ay si ama mi et laton ay mabikas pay laeng,” kanan da ay sinombat downan dan kasin mandokmog ay mangidayaw en sisya.

²⁹ Idi inilan pay Jose din iyogtana ay si Benjamin, kanana, “Si sana baw din inoodi ay inbaga yo.” Et kanana en Benjamin, “Ay anak ko, sapay koma ta bindisyonan dakan Diyos.”

³⁰ Sin nangwanianas di, binigla na ay kinmaan, tan adi makaitpe sin palalo ay iliw na sin iyogtana

yan makaog-oga. Isonga inmey sin kowarto na et en nan-oga.

³¹ Pag mandaop et nantaoli sin kad-an di aag-i na ay mangiitpe sin oga na. Kanana sin bag-en, “Mangan kami et.”

³² Et talatalen da din maisango en daida. Ang-angoy Jose sin esay lamisaan yan din aag-i na pay sin esa. Wada da abey taga-Egipto ay naikakasin sin esay lamisaan, tan eweeween di taga-Egipto ay makikikan sin Hebreo.

³³ Idi inilan pay din siag-i din inyat da ay naipatokdo, man-asisin-eng da ay masmasdaaw, tan nadapat da ay nanlogi sin kapangoanan enggana sin kaanongosan.

³⁴ Naiyaan da abes napili ay makan ay napo sin lamisaan Jose, yan mamin lima din naidawat en Benjamin mo din odom en daida. Et nakikan ya nakiinom da en Jose engganay nabsonabsog da.

44

Din Nalitaw Ay Tasa Ay Palata (44:1-18,30-34)

¹ Idi siya di, binilin Jose din bag-en ay makaammo sin beey na yan kanana, “Pon-em din sako das makan et isapew mo din pilak di esa ya esa sin sako na.

² Pakisapew mo abe din tasak ay palata sin sakon di inoodi.” Et say tinongpal na di.

³ Mapat-a pay, nasapa din bag-en ay mangipalobwat sin siag-i, et kinmaan da am-in, pati din dangki da.

⁴ Idi owat dan inmad-addawi sin siyodad, kanan Jose sin bag-en ay sana, “En ka atikoen din ipogaw

ay doy. Mo edasam daida, siya na di kanam. 'Apay nga sinobalitan yo din siged ay inyat apok en dakayo si lawa?

⁵ Apay nga inakew yo din tasa na ay palata? Madagsen dis basol yo, tan say pan-in-inomana ya os-osalena abe ay manpontos.' ”

⁶ Idi indasan din bag-en din siag-i, inbaga na en daida din intogon Jose ay sana.

⁷ Et kanan da ay sinombat, “Sino ngin di layden nisa ay kalien ay apo? Ammon Diyos ay maga polos di inamag mis kaman nisa.

⁸ Ammom met ay sin napoan mi ed Canaan, intaoli mi en sik-a din pilak ay dinteng mi sin sako mi. Isonga sino ngin di pangwaniam en inakew mi di palata ono balitok sin beey di apom?

⁹ May, anapem ngarud. Mo wada din tasa sin olay sino en dakami, olay peslen yos sisya yan panbalinem si dakami ay bag-en mo.”

¹⁰ Kanan pay din bag-en, “May ngarud, ngem olay mo din nangakew anggoy di maibag-en en sak-en. Din odom pay et mabalin ay nawaya da.”

¹¹ Siya di et kaibaba da sin sako da et esa en mamokat.

¹² Inset din bag-en ay nanganap ay manlogi sin pangpangoan enggana sin inoodi, yan dintengana din tasa sin sakon Benjamin.

¹³ Kabisngit din siag-i sin bado da begew si sakit di nemnem da. Asi da kasin ikarga din sako sin dangki da et mantaoli da sin siyodad.

¹⁴ Idi dinmateng da Juda ya din iib-a na sin beey en Jose, dedas di et nanyakog-ong da en sisya.

¹⁵ Pag na et kanan, “Apay nga inyat yo di? Ammo yo koma dedan ay din nangato di saad na ay

kaman sak-en et mabalin ay pontosana mo sinoy nangakew.”

¹⁶ Sinongbatan Juda yan kanana, “Sinoy isongbat mi ngin? Intoy iyat mi ngin ay mangipaila ay maga di basol mi? Tan si Diyos met laeng di mangipaila ay waday nanbasolan mi ed idi. Olay manbalin kami am-in ay bag-en mo, baken anggoy din nantengan yo sin tasa.”

¹⁷ Kanan pay Jose, “Aga met a! Ay siya mo say iyat ko di? Din nanga anggoy sin tasa di bag-en ko. Mo din odom pay, maga di mapasamak en daida. Mabalin ay somaa kayo en ama yo.”

¹⁸ Sin nanngenas di, inmasag-en si Juda en Jose yan kanana, “Ay apo, sik-ay mais-iso sin ari, ipalobos mo kod ta ibagak din wadas nemnem ko. Adi ka kod omibongbonget.”

Et inpanemnem Juda en Jose din inbaga da en sisya sin damo ay nanngalatan da ay maipanggep en ama da ya din nalabes ay layad na en Benjamin ay ang-anggoy nas nabay-an ay anak da en Raquel. (44:19-29)

19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29

³⁰⁻³¹ Pag nan itoloy ay mangwani, “Siya di ay apo, mo taynak din iyogtan kos na yan adiak idateng en amak, matey si sakit di nemnem na, tan enggay nakay sisya yan din iyogtan mi ay nay di naimongsanan di layad na.

³² Mo sak-en pay, nansapataak abe en makaamoak en sisya, yan inbagak en ama mi ay mo adiak itaoli din anak na en sisya, sak-en di pabasolena si eng-enggana.

³³ Isonga mo mabalin ay apo, sak-en di maisokat sin iyogtan ko ay maibag-en en sik-a ta way iyat na ay makisaa sin odom ay aag-i na.

³⁴ Tan adiak met mabalin ay mantaoli en amak mo iwed din iyogtan ko ay koyogek. Adiak aben maanosan ay mangila sin palalo ay sakit di nem-nem na.”

45

Din Nanpaimatonan Jose Sin Aag-i Na

¹ Sin nanngaan Jose sidi, adi makaitpe sin likna na sin sangoanan di babag-ena, isonga binilinas daida ta komaan da am-in. Siya di et ang-anggoy da Jose sin aag-i na sin nangipaammoanas awak na en daida.

² Pag kaogoog si Jose et dinngen din taga-Egipto ay wada sin beey, yan pag dan ipadamag sin beey di ari.

³ Asi pag kanan Jose sin aag-i na, “Sak-en si Jose. Ay deda pay laeng si amak?” Ngem adi da makasongbat, tan enggay nasngang da sin egyat da en sisya.

⁴ Siya et di, kanan Jose en daida, “Omasag-en kayo kod.” Idi inmasag-en da pay, kanana, “Sak-en din iyogtan yo ay si Jose ay inlako yo en daida ay nangiali en sak-en isnan ed Egipto.

⁵ Ngem adi kayo madanagan. Adi yo aben pabasbasolen awak yo, tan si Diyos pay dedan di nangipaon-ona en sak-en isna ta way iyat di mabmabtil ay ipogaw ay matago.

⁶ Tan ed wani di maikadwa ay tawen anggoy di betil, wada pay di lima ay tawen ay iwed di maapit.

⁷ Isonga inamag Diyos di nakaskasdaaw. Inpaon-onanas sak-en en dakayo ta way iyat yo ay makalsot sin betil ay nay ta itoltoloy yo sin poli yo ay matago sinan daga.

⁸ Baken met si dakayo di nangibaa en sak-en isna mo adi et si Diyos. Nanbalinena abes sak-en si kangatoan ay opisyal di ari ta sak-en di mangituray sin odom ay oopisyal ya sin intiro ay ili ay nay.

⁹ “Dalasen yo ngarud ay mantaoli en ama tako ta ibaga yo ay si naey di kanan Jose ay anak na: ‘Nanbalinen Diyos sak-en ay mangituray sin intiro ay ili ed Egipto, isonga omali kayo ay dagos,

¹⁰ dakayo sin an-ak mo ya din ap-om, pati din karnero, kalding, baka, ya odom ay gangameng yo. Mabalin ay mantee kayo sin sakop di Gosen ay asag-en sin kad-ak

¹¹ ta way iyat ko ay mangay-ayowan en dakayo. Tan wada pay laeng di limay tawen ay betil, yan sigaak ay mankolang kayo sin pamilya yo ya din talaken yo.’ ”

¹² Pag nan itoloy ay mangwani, “Ed wani, dakayo am-in pati si Benjamin, maimatonan yo ay dadlon sak-en si Jose.

¹³ En kayo ngarud ibaga en ama tako din kai-pogaw ko isnan ed Egipto ya din am-in ay inila yo. Asi yo dalasen ay mangikoyog isna.”

¹⁴ Idi kanan Jose di, kakawe en Benjamin et man-oga dowan aben man-ogas Benjamin ay nangawe en sisya.

¹⁵ Man-og-oga abe ay nangawe ya nangongo sin odom ay aag-i na. Et pag dan makingalat en sisya.

¹⁶ Idi dinamag din ari ya din tuturay na ay sinmawang din aag-in Jose, manragsak da am-in,

¹⁷ yan kanan din ari en Jose, “Ibagam sin aag-im ta kargaan da din animal da ta mantaoli da ed Canaan

¹⁸ ta asi da ton-oden si ama yo ya din pamilya da ay mantaolis na. Tan idawat ko en daida din kasigedan ay daga isnan ed Egipto et aped nas panbiyagan da.

¹⁹ Ibagam abe en daida ta man-itakin das kalisa ay napos na ta say panloganan di as-awa da ya din anak da ta mo domateng das di, asi da ayagan da ama yo ta omali da am-in isna.

²⁰ Adi da madanagan ay manaynan sin bonag das di, tan mo domateng das na, maidawat en daida din kasigedan ay bonag sin intiro ay ili ed Egipto.”

²¹ Idi inbagan Jose sin aag-i na ay anak Jacob din kanan di ari, pinati da. Indawat Jose en daida din kakalisa ay intogon di ari, pati baonen da sin danan.

²² Inyaana abe din esa ya esa en daidas baro ay paris ay bado, ngem mo si Benjamin pay, lima ay paris ay bado di indawat na en sisya, pati toloy gasot ay palata ay pilak.

²³ Din inpaw-it na abe para en ama na et sinpo ay dangki ay nakargaan sin kasigedan ay gamgameng ed Egipto ya sinpo kasin ay dangki ay bomalasang ay nakargaan si bakakew, tinapay, ya odom ay makan ay kasapolan da sin danan.

²⁴ Idi naisagana am-in, pinalobwat Jose din aag-i na ay nangwani, “Adi kayo od man-iibaw ya manpinabasol sin danan.”

²⁵ Pag dan komaan ed Egipto et nantaoli da sin kad-an ama da ed Canaan.

²⁶ Sin dinmatngan da, kanan da, “Matmatago baw si Jose! Manturay sisya sin intiro ay ili ed Egipto!” Sin nanngaan Jacob sidi, nasngang et adi na pasien din inbaga da.

²⁷ Ngem idi dinad-at da en sisya amin di inbagan Jose en daida yan inila na abe din kakalisa ay inbaan Jose ta say panloganan da ay emey ed Egipto, nailit-ingan sisya

²⁸ yan kanana, “Matmatago baw pay laeng si Jose ay anak ko. Masapol ay enak ilaen sisya ta asiak matey.”

46

Din Inmeyan Da Jacob Ed Egipto (46:1-7,26-34)

¹ Asi pag balkoten da Jacob din bonag da et nanlobwat da ay nangitakin abe sin talaken da. Inmey da agan-o ed Beerseba et say nangidatonan Jacob si aanimal en Diyos, ay din Diyos ay dinaydayaw ama na ay si Isaac.

² Idi malabi, waday inpailan Diyos en sisya ay kaman iitaw. Kanana, “Jacob, Jacob!”

“Naeyak,” insongbat na.

³ “Sak-en si Diyos ay dinaydayaw amam. Adi ka emeg-egyat ay emey ed Egipto, tan paad-adoek din polim isdi.

⁴ Koyogek sik-a ay emey ed Egipto et asiak itaoli din polim met laeng sin ili ay nay. Et mo matey ka, wadas Jose ay mangila en sik-a.”

⁵ Idi napat-a, nanlobwat da Jacob ed Beerseba. Inpalogan din an-ak nas sisya ya din sin-iin-a sin kakalisa ay inbaan din ari ed Egipto.

⁶ Intakin da abe din talaken da ya din odom ay gamgameng ay inling-etan da sin nantettean da ed Canaan, et inmey da ed Egipto. Nakeey abe am-in din ganak Jacob

⁷ ay din an-ak na ya din ap-o na.

⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴
²⁵ ²⁶ Din bilang di ganak na ay nakeey ed Egipto et enemapolo ya enem, powira din as-awan di an-ak na.

²⁷ Mo maibilang koma abe din doway anak en Jose ay naianak ed Egipto, emey ay pitopolo di bilang di pamilyan Jacob ay inmey sidi.

²⁸ Idi dandani ay domateng da, inpaon-onan Jacob si Juda sin kad-an Jose ta ena damagen din danan ay emey ed Gosen. Mantaoli pay si Juda, pag dan emey.

²⁹ Si Jose abe, inpasagana nan kalisa na ta ena abten si ama na. Man-asiila da pay, kakawes Jose en sisya et nan-ogas nabayag.

³⁰ Pag kanan ama na, “Ed wani yan nakasaganaak ay matey, tan laton ay inilak sik-a yan ammok ay sibibiyag ka pay laeng.”

³¹ Pag kanan Jose sin aag-i na ya odom ay mimbron di pamilyan ama na, “Emeyak sin ari ta ipammok ay inmali kayo ay pamilyan amak ya aag-ik ay napod Canaan.

³² Ibagak en sisya ay manpaspastol kayo yan inkoyog yo din aanimal yo ya am-in ay sanikwa yo.

³³ Mo paayag nas dakayo ya damagena di obla yo,

³⁴ ibaga yo ay manpaspastol kayo manipod pay sin kakitkittoy yo engganad wani ay kaman met laeng din oblan di ap-apo tako ed idi. Say ibaga yo di ta say ipalobos na ay mantee kayo isnan Gosen, tan sigsigaan di taga-Egipto di amin ay manpaspastol.”

47

¹⁻² Et nanpilis Jose si lima sin aag-i na. Inkoyog nas daida sin kad-an di ari yan kanana, “Dinmateng da amak ya din aag-ik. Napo dad Canaan yan inkoyog da amin ay animal ya sanikwa da. Wada dad wani ed Gosen.” Pag nan iam-ammo din lima ay aag-i na sin ari.

³ Sinalodsod din ari di obla da yan kanan da ay sinombat, “Apo ari, manpaspastol kami ay kaman met laeng din ap-apo mi.

⁴ Inmali Kamis na tan palaloy betil ed Canaan yan enggay magay pangipastolan mi sin animal mi. Pangaasim kod, apo, ta palobosam dakami ay manteed Gosen.”

⁵ Pag kanan din ari en Jose, “Ed wani, inmali dan sik-a si amam ya din aag-im.

⁶ Naitalek met en sik-a nan daga ay Egipto, et makaammo ka ay mangidawat si pantean da. Idawat mo ed Gosen ay kamayatan ay lugar isnan Egipto. Mo waday makabael en daida, dotokam ay mangayowan sin aanimal ko.”

⁷ Makdeng pay di, inkoyog Jose si ama na sin sangoanan di ari. Kinablaawan Jacob din ari,

⁸ pag kanan din ari, “Pigay tawen mo?”

⁹ Yan kanan Jacob ay sinombat, “Nanbiyagak si 130 ay tawen ay owat nanlikliked isnan daga. Naligligat ya ap-aptik di biyag ko mo din ap-apok ed idi.”

¹⁰ Idi siya di, binindisyonan Jacob din ari, asin nan taynan.

¹¹ Et indawtan Jose si ama na ya din aag-i na si daga da ed Rameses ay kamayatan ay lugar ed Egipto, tan say inbilin din ari.

¹² Indawtana abes daida ya amin ay mimbron di pamilyan ama na si kanen da insigon sin kaad-ado da.

¹³ Enggay maga polos di makan sin kailili, tan kinmaro din betil et enggay kinmapsot din ipogaw ed Egipto ya Canaan.

¹⁴ Si Jose pay yan tinopog na amin ay pilak ed Egipto ya Canaan ay inlako das makan et in-ey na sin palasyon di ari.

¹⁵ Idi naabos amin din pilak di taga-Egipto ya taga-Canaan, inmey din taga-Egipto en Jose yan kanan da, “Idawtam kod dakami si makan. Adi ka koman baybay-an dakami ay matey si dagaang, tan nay enggay naabos pilak mi.”

¹⁶ Kanan aben Jose, “Mo naabos amin di pilak yo, ialy yo din animal yo ta sokatak si makan.”

¹⁷ Et in-ey dan Jose din kabayo, baka, karnero ya dangki da yan sinokatanas makan. Indawtanas daida si kanen da sin tawen ay sana et say sokat din amin ay animal da.

¹⁸ Idi domteng sin maisned ay tawen, inmey da kasin en Jose yan kanan da, “Apo, adi mi maisaot ay enggay naabos din pilak mi yan enggay inam

din aanimal mi. Enggay maga polos di maidawat min sik-a malaksig sin awak ya daga mi.

¹⁹ Adim koman ipalobos ay matey kami si da-gaang. Sokatam paabe din awak ya daga mi si makan. Olay manbalin kami ay bag-en din ari ya okaena din dagdaga mi, basta idawtam dakami si makan ay katagoan mi ya bin-i ay is-ek mi ta adi mataynan nan daga ay magay mantee.”

²⁰ Et linakoan Jose amin ay daga ed Egipto para sin ari. Kapilitan ay inlakon din taga-Egipto din taltalon da gapo sin palalo ay betil et inokan din ari amin ay daga.

²¹ Amin abe ay ipogaw ed Egipto yan nanbalin da ay bag-en din ari.

²² Say adi anggoy linakoan Jose din dagan di papadi, tan indawdawtan din aris daida si kanen da et adi masapol ay ilako dan daga da.

²³ Idi siya di, kanan Jose sin kaipoipogaw, “Enggay linakoak dakayo ya din daga yo para sin ari. Nay di bin-i ay is-ek yo.

²⁴ Sin pinag-aani, masapol ay idawat yo din inkaliman di apit yo. Din mabay-an, mabalin ay say osalen yo ay bin-i yo ya kanen din pamilya yo.”

²⁵ Kanan da ay sinombat, “Insalakan mo din biyag mi et manbalin kami ay bag-en din ari mo say panlaydam, apo.”

²⁶ Et nanbalinen Jose ay linteg ed Egipto ay okaen din ari din inkaliman di apit, yan say linteg da engganad wani. Anggoy nas adi inokan din ari din dagan di papadi.

²⁷ Et nantee ngarud din polin Israel ay manngadan abes Jacob ed Egipto sin lugar ay Gosen.

Binmagnang da yan inmad-ado abe din an-ak da.

²⁸ Sinpo ya pito ay tawen di nantean Jacob ed Egipto enggana ay nantawen si 147.

²⁹ Idi dandani ay matey, inpaayag nas Jose ay anak na yan kanana, “Wada kod di kedawek en sik-a. Kapayem nan poyong ko ta isapatam ay adi ka omikaot isnan Egipto.

³⁰ Laydek ay omiey ka sin naikaotan di ap-apok et omikaot kas di ta maitapiak en daida.”

Kanan Jose ay nanongbat, “Aw ama, amagek san kedkedawem.”

³¹ Pag kanan Jacob, “Isapatam ay tongpalem.” Et nansapatas Jose, pag mandokmog si Jacob sin toktokan di katri na ay nan-iyaman en Diyos.

48

Din Namindisyonan Jacob Sin An-ak Jose (48:1-6,9b-14,17-20)

¹ Malabas pay di timpo, naipaammo en Jose ay mansakit si ama na. Et intakina din doway ay lalaki ay anak na, da Manasses en Efraim.

² Idi naipaammo en Jacob ay dinmateng si Jose ay anak na, inkaligatana ay binmangon sin katri na.

³ Pag nan kanan en Jose, “Nanpaila din Manakabalin ay Diyos en sak-en ed Luz ay sakop di Canaan yan kanana ay namindisyon en sak-en,

⁴ ‘Paad-adoek to din an-ak mo et manbalin din polim si dadakke ay nanasyon. Idawat ko en daida din daga ay nay ta okaen das eng-enggana.’ ”

⁵ Pag itoloy Jacob ay nangwani, “Ibilang ko ay anak ko din doway ay lalaki ay anak mo ay naianak

isnan Egipto sin daanak pay laeng omalis na. Ibi-lang kos daida ay kaman din mismo ay anak ko ay da Ruben en Simeon.

⁶ Mo wada pay di maianak ay an-ak mo, adi dan maibilang ay anak ko mo adi et anak mo. Mapo en da Manasses en Efraim di tawiden da.”

⁷ ⁸

^{9b} Pag kanan Jacob, “Ialim daida ta bindisyonak.”

¹⁰ Sin doy ay timpo, enggay kinmapsot din matan Jacob gapo sin kanakay na et enggay nadabodab din pangila na. Insag-en Jose din an-ak na et kinawe ya inongoanas daida.

¹¹ Kanan Jacob en Jose, “Adiak ninamnama ay mailak pay laeng sik-a, ngem nay ay inpalobos Diyos ay mailak abe din an-ak mo.”

¹² Kinaan Jose din anan-ak sin peweg ama na pag manyakog-ong sin lota.

¹³ Pag itakkayan Jose si daida et insag-ena en Jacob. Din kannawana en Efraim ta maipatag sin kannigid Jacob yan din kannigid na en Manasses ta maipatag sin kannawan ama na.

¹⁴ Ngem nansawasien Jacob din takkay na et din kannawan di inkapay na en Efraim ay iyogtan yan din kannigid na en Manasses ay pangpangoan.

¹⁵ ¹⁶

¹⁷ Baken mayat sin pannemnem Jose din inila na ay nangikapayan ama na sin kannawan ay takkay na sin toktok Efraim, isonga in-etana ay inpakapay en Manasses din takkay ama na.

¹⁸ Kanana, “Baken sa ay ama tan sinay din pangpangoan et say pangikapayam sin kannawan mo.”

¹⁹ Ngem kanan ama na, “Anak, ammok ay manbalin to abe ay dakdake ay nasyon din polin Manasses. Ngem wadwada di dayaw din iyogtana et manbalin to din poli na ay napigpigsa ay nanasyon.”

²⁰ Et binindisyonanas daida sin agew ay doyan kanana, “Awni et osalen din Israelita din ngadan yo sin panbindisyonan da. Kanan dan to, ‘Panbalinen koman Diyos dakayo ay kaman da Efraim en Manasses.’” Siya di din kanana ay nangonaena din ngadan Efraim.

²¹ ²²

49

Din Namindisyonan Jacob Sin An-ak Na (49:1-2,8-12)

¹⁻² Idi siya di, inayagan Jacob ay manngadan abe si Israel din an-ak na yan kanana, “Malikob kayo ay an-ak ko ta dengngen yo di ibagak, tan ipaammok di mapasamak en dakayo sin tapin di agew.”

Pag bindisyonan Jacob din sinpo ya doway anak na manlogi sin besag. Siya na di inbaga na ay namindisyon en Juda. (49:3-7)

³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷

⁸ “Sik-a ay Juda, dayawen ya manyakog-ong din aag-im en sik-a ya seem din bagang di kalaban mo.

⁹ Maiarig kas layon ay peslena di depapena asi mantaoli sin pantabtabonana. Kaman kan layon ay man-inat ay bomaktad yan magay makaitoled ay manistorbo.

¹⁰ Mansososkat ay manturay din polin Juda enggana ay maiskat di esa ay maikari ay mangawat sin bowis di nanasyon ya tongpalen das sisya.

¹¹ Itaked na din dangki na sin poon di kamayatan ay obas ya labaana din bado na si arak di obas.

¹² Din kolor di mata na yan maymayat mo din arak di obas. Din bab-a na abe yan mankilat mo din gatas.”

Idi nakdeng ay binindisyonan Jacob din aan-ak na, natey sisya ay mantawen si 147. Et pag itaolin din aan-ak na din bangkay na ed Canaan et en da inponpon sin liyang ed Makpela ay nilakoan Abraham ed idi. Asi da pag mantaoli ed Egipto. (49:13-50:14)

13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30
31 32 33

50

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14

Din Nangipasim-etan Jose Sin Aag-i Na (50:15-21)

¹⁵ Idi nakdeng ay natey si ama da, nanngangalat din aag-in Jose yan kanan da, “Into et ya malmaliget pay laeng si Jose en datako et ibaes na din lawa ay inamag tako en sisya ed idi?”

¹⁶ Isonga inbaa day en mangibaga en Jose, “Sin daan kateyan ama tako,

¹⁷ inbaga na iman en mankedaw kami koma en sik-a ta pakawanem dakami sin basbasol mi en sik-a ed idi. Isonga pasinsiyaam paabe din basbasol mi ay baan Diyos ay dinaydayaw amam.”

Idi dinngen Jose din inpadnge da ay sana, nan-oga.

¹⁸ Asi pag emey din aag-i na sin kad-ana et nanyakog-ong da en sisya ay nangwani, “Naey kami ay bag-en mo.”

¹⁹ Ngem kanan Jose en daida, “Adi kayo emeg-egyat. Ay siya mo sak-en si Diyos ta dosaek dakayo?”

²⁰ Lawlawa kayman din panggep yo ay amagen en sak-en ed idi, ngem nanbalinen Diyos si mapteng. Tan nay ay naisalakan di ad-ado ay ipogaw begew sin napasamak ay doy.

²¹ Iwed di pan-egyatan yo, tan laton ay ay-ayowanak dakayo ya din aan-ak yo.” Say inbagan Jose en daida san mayat ay kali ta tomalna di nemnem da.

Din Nateyan Jose

(50:22-26)

²² Intoltoloy Jose ay nanbeey ed Egipto, pati din familyan ama na, enggana ay mantawen si singasot ya sinpo.

²³ Indasana din anak di apon Efraim ay anak na, yan sinaklot na abe din an-ak en Makir ay anak en Manasses.

²⁴ Idi siya di, kanana sin aag-i na, “Dandani din kateyak, ngem laton ay ay-ayowananan Diyos dakayo et ipango nas dakayo ay komaan sin ili ay nay ta emey kayo sin ili ay insapata na ay idawat en da Abraham en Isaac ya si Jacob.”

²⁵ Pag nan togonen daida ta isapata da ay itakin dan tong-a na mo ipangon Diyos daida sin ili ay sana. Et insapata da.

²⁶ Idi siya di, natey si Jose ay mantawen si singasot ya sinpo. Et binalsamo da din bangkay na et inponpon da ed Egipto.

Kankanaey Bible
The Holy Bible in the Kankanaey language of the
Republic of the Philippines

copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators of Canada, Inc.

Language: Kankanaey

Translation by: Wycliffe Bible Translators of Canada, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-06-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

287e9051-f62a-52c2-b51a-3c821ef89a36